Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 261. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛИСТОПАДА 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 16, 1979 No. 261 VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛАСЬ ВСЕКАНАДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ КУК

Торонто, Канада (КУК). При участи понад 60 учасників, які репрезентували дві Провінційні Ради і її Відділів КУК з усіх шістьох провінцій та вісьмох Складових Організацій КУК, разом з 11 представниками Централі КУК і трьома представниками Крайового Центру Українських Шкільних Рад (КЦУШР) з Вінніпегу, 19, 20 і 21-го жовтня ц. р. тут відбуто з повним успіхом передконгресову і всеканадську Річну Конференцію КУК.

Після відкриття, яке перевів президент Централі КУК д-р С. Радчук, конференцію започатковано звідомленням д-ра Б. Білаша, голови КЦУШР і д-ра Є. Рослицького, голови Шкільної Ради, про працю на полі українського шкільництва, і звідомленням адв. Я. Ботюка, голови Конгресової Статутової Комісії про працю над доповненням й змінами статуту КУК. Над обома звідомленнями, а головно, в справі статуту, переведено всесторонню дискусію, висліди якої послужать дороговказом у дальших працях КЦУШР і Конгресової Статутової Комісії.

Найбільше уваги Конференція присвятила справам: Збереження правопорядку серед української спільноти і включення молоді до праці в українських організаціях, яким присвячено дві панелеві дискусії при участи 14 панелістів і понад 40 дискутантів.

У панелі „Збереження правопорядку" під проводом д-ра І. Глинки, як модератора, взяли участь д-р П. Глібович з Торонто, д-р З. Погорецький зі Саскачевану, Ю. Хаба з Едмонтону (в заступстві інж. В. Кунди), І. Стасюк з Ванкуверу, О. Сураський з Вінніпегу і Я. Кульба з Монтреалю. Панелем Молоді провадив організаційний референт Централі КУК П. Башук при участи панелістів: М. Міненко (СУМК), М. Шепетик (СУМ), Таня Мельник (Пласт), Т. Підзамецький (МУНО), Д. Якута (СУСК-ОДУМ) і д-р О. Рудзік (Відділ КУК Торонто). Матеріяли обох панелів будуть повністю опрацьовані й розіслані до використання складовими організаціями і підбудовами Комітету Українців Канади.

Широку дискусію враз із діловими рекомендаціями переведено над доповідями, які виголосили:

— Пані В. Бучинська, голова Комітету Українок Канади, про Акції Року Дитини; д-р С. Яр. Кальба, екзекутивний директор КУК-про фінанси й збірку Національної Вкладки КУК в році 1979, і А. І. Яремович, генеральний секретар Централі КУК-про Оборону Прав Людини.

У висліді чого, на пропозицію доповідача, схвалено резолюцію-звинувачення КГБ і совєтського уряду за замордування тортурами в травні 1979 у Львові українського композитора Володимира Івасюка.

Крім вищеназваних, активну участь у конференції взяли: від Централі КУК мгр І. Іванчук, І. Новосад, п-і Н. Когуська, Л. Філь і М.

(Закінчення на стор. 6)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАМОРОЗИВ МАЙНО ІРАНСЬКОГО УРЯДУ В ЗСА

Президент Джіммі Картер підписує декрет в справі замороження іранського майна в ЗСА. Стоять (справа): генеральний прокуратор Бенджамин Сівілетті, секретар скарбу Г. Віллям Міллер, а наліво від Президента — Лойд Катлер, правний дорадник Білого Дому.

Вашінгтон/Тегран. — У середу, 14-го листопада, президент Джіммі Картер, за порадою секретаря скарбу Г. Вілляма Міллера, підписав декрет, яким заморозив, але не сконфіскував все майно іранського уряду в ЗСА, включно з фондами в американських банках, щоб таким чином запевнити, що Іран в майбутньому сплатить свої довги Америці. Рішення президента Картера наступило після того, як іранський уряд повідомив, що плянує перенести свої фонди з американських банків до банків „більш приязних країн". Декрет Президента стосується тільки майна іранського уряду, а не майна приватних іранських громадян чи підприємств.

Хоча іранський уряд твердить, що декрет президента Картера заморожує біля 12 більйонів долярів майна, то речники Білого Дому заявили, що сума виносить тільки коло 6 більйонів долярів.

Речник Білого Дому заперечив, що замороження іранського майна пов'язане з фактом, що іранські екстремісти продовжують держати в американській амбасаді в Теграні понад 60 закладників, вимагаючи видачі колишнього шаха Мохаммеда Різи Паглеві, який лікується в Ню Йорку на недугу рака. Але з достовірних джерел інформують, що декрет президента Картера має на меті не тільки запевнити, що Іран в майбутньому таки сплатить свої довги, але також вплинути на іранський уряд, контрольований мусулманським лідером Аятоллою Хомейні, щоб звільнив американських дипломатів і їхні родини. У четвер, 15-го листопада, іранське міністерство закордонних справ натякнуло, що деякі закладники будуть звільнені того дня, але урядове іранське радіо заперечило цю вістку.

Як відомо, протягом останніх кількох днів президент Картер зарядив перевірку документів всіх іранських студентів у ЗСА, з метою депортування тих, які перебувають в Америці нелегально, або їхні візи вже вигасли. Відтак Президент припинив імпорт іранської нафтової ропи до ЗСА.

У середу, 14-го листопада, державний секретар Сайрус Венс переконав Раду Безпеки Об'єднаних Націй, щоб відклала обговорення ряду закидів іранського уряду проти Вашінгтону, аж поки режим Аятолли Хомейні не звільнить американських дипломатів. Іранські власті твердять, що це Америка, а не Іран, винувата за напружену ситуацію, але Рада Безпеки одноголосно підтримала заклик Венса, повідомляючи Тегран, що Рада не розглядатиме зажалувань проти ЗСА аж до часу звільнення американських дипломатів із амбасади в Теграні.

ПАПА СТАРАЄТЬСЯ НЕВТРАЛІЗУВАТИ ВПЛИВИ ВАТИКАНСЬКОЇ КУРІЇ

Ватикан. — Священна Колегія Кардиналів, яка недавно відбула кількаденні наради з Папою Іваном Павлом II, згідно з опінією американських спеціялістів ватиканських справ, може служити Папі, як засіб послаблення впливів Курії, виконавчої частини Ватиканського уряду. Другий Ватиканський Собор, що радив від 1962 до 1965 року, проголосив принцип „колегіяльности" церковного правління, себто поділ відповідальностей між Папою та єпископами.

Для виконання цього „принципу колегіяльности" Папа Павло УІ встановив єпископський синод, себто зібрання понад сто кардиналів, архиєпископів з різних країн світу, які збираються що три роки для обговорення рішень Папи.

Але Священна Колегія Кардиналів знову відзискала авторитет, коли після смерти Папи Павла УІ та його наслідника Папи Івана Павла І, кардинали діяли спільно як уряд Церкви протягом кількох тижнів. Цей досвід та вибір кардиналами двох Вселенських Архиєреїв в тайному голосуванні підкреслив кардиналам їхню силу та зміцнив їхню єдність. Папа Іван Павло II у своїй промові на початку недавніх нарад наголосив „принцип колегіяльности", виявляючи готовість зрезигнувати з деяких прерогатив його влади у вирішуванні деяких справ.

Перша проба цього нового підходу наступила, коли Курія хотіла, щоб промова Папи до кардиналів була засекречена, але коли кардинали запротестували, то це рішення негайно відкликано і Папа прийняв із задоволенням критику діяльности Курії з боку кардиналів.

„Святіший Отець потребував підтримки Колегії Кардиналів проти потужньої італійської машини", — сказав один кардинал неіталійського походження.

Тепер кардинали знають один другого краще ніж колинебудь раніше. Вони мають багато нагод вимінюватися думками та висловлювати критику щодо помилок впливової Курії, членами якої в більшості є італійці.

Коли після смерти Папи Івана Павла І висунено кандидатуру Кардинала Кароля Войтили, він пообіцяв кардиналам важливішу ролю в рішеннях Ватикану. Покищо Папа Іван Павло II призначив дуже малу кількість членів з Курії. Найважливіша з них — це назначення кардинала Агостіна Касаролі на державного секретаря Ватикану.

Минулого тижня Папа сказав кардиналам, що він засягатиме їхніх порад та навіть згоди на періодичних пленарних сесіях. Колегія Кардиналів та єпископський синод формально є тільки дорадчими органами. Одначе, ці тіла можуть мати певні впливи та виявляти ініціятиву. Наприклад, минулого тижня кардинали домагалися дізнатися більше про фінанси Ватикану, ніж Курія бажала подати до загального відома. Ці інформації таки були подані та виявили, що Ватикан має цього року понад 20 мільйонів дефіциту.

Представники багатих дієцезій в ЗСА, Західній Німеччині, Голляндії та інших країнах хотіли знати, як Ватикан уживає фонди, які вони надсилають щорічно. Багато кардиналів підозрівають, що неефективна бюрократія Курії не подає подробиць своїх фінансових розрахувань навіть самому Папі.

Отже, реформи Курії були головною темою нарад у Ватикані минулого тижня. Але кардинали також обговорювали інші важливі проблеми Церкви, а саме брак покликань, тощо.

СВІТОВА АСОЦІЯЦІЯ ПСИХІЯТРІВ РОЗГЛЯНЕ СПРАВУ ЙОСИФА ТЕРЕЛІ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). З бюра Міжнародної Амнестії в Лондоні наспіла вістка, що цими днями Спеціяльний комітет для розгляду випадків надужиття психіятрії для політичних цілей, який діє з рамени Світової Асоціяції Психіятрів, вирішив негайно приступити до розгляду поодиноких справ, при чому, як заявив голова комітету д-р Жан-Івес Гоcселіні, як першу розглядатимуть справу українського політичного в'язня Йосифа Терелі. Цим справам буде присвячений спеціяльний симпозіюм.

Йосиф Тереля, народжений 1943 р., походить з Закарпатської области. У 1962 р. його засудили на чотири роки концтаборів за злогадну крадіж зброї. Він два рази втікав з табору, його зловили і в 1972 р. ув'язнили у психіятричному закладі в Сичовці. 1976 р. його звільнили, після чого він написав протест до голови КГБ Андропова проти свого ув'язнення. У цьому листі він теж ширше з'ясував переслідування вірних Української Католицької Церкви. Його протест був поширений Українською громадською групою сприяння виконанню Гельсінкських угод як документ ч. 3. У результаті цього Терелю знову арештували 28 квітня 1977 р. і примістили в психіятричному закладі, мовляв, як хворого „параноїчною схізофренією". Його „лікували" тріфтазином у психіятричному шпиталі в Берегові Закарпатської области, а згодом його перевезли до „психушки" в Дніпропетровську. У серпні 1979 р. Тереля захворів на язву дванадцятипалої кишки та порушення функції печінки.

Справи політичних в'язнів СССР, які перебувають у психіятричних шпиталях, вже два роки ждуть на розгляд на форумі Світової Асоціяції Психіятрів, але досі їх зупиняли різні процедурні формальності. Це викликало негодування громадських кіл на Заході, які турбуються долею людей переслідуваних за переконання. Щойно тепер на інтервенції тих кіл, зокрема Міжнародного бюра організації Міжнародна Амнестія в Лондоні, згаданий голова комітету для розгляду надужиття психіятрії д-р Госселін, відповідаючи на критику, запевнив, що, як інформує газета „Ґардієн", будуть зроблені рішучі та конкретні заходи у цих справах.

СТУДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОПОНУЄ ДЕКОЛОНІЗАЦІЮ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Оборн, Н. Й. — Понад 350 студентів з численних середніх шкіл та коледжів з дванадцяти місцевостей центральної частини стейту Ню Йорк, як теж їх дорадники-професори взяли участь в конференції під назвою „Модель Об'єднаних Націй", яка відбулася в днях 9-11 листопада 1979 в Каюга Кавнті Комюніті коледжі, який спонзорував цю надзвичайно цікаву й оригінальну програму.

Програму започаткував та веде її кожного року, почавши від 1964 д-р Іван Гвозда, який є професором суспільно-політичних наук в Каюга Кавнті Комюніті коледжі. Восени 1978 р. цю програму визнано як вищий університетський курс, за який кваліфіковані студенти одержують три академічні кредити на рахунок своїх дипломів. Того року також студенти з коледжів в Клайд, Солус і Марселюс взяли участь в програмі. У конференції взяли участь дівчата і хлопці зі середніх шкіл в Оборн, Канадейга, Кліфтон Спрінгс, Гонеоє Фолс, Пітсфорд, Рочестер, Сенека Фолс, Солвей і Сиракюзи.

Кожна школа, що бере участь в конференції, має право заступати одну чи більше держав-членів Об'єднаних Націй і через свої делегації діяти в мініятюрній Раді Безпеки чи Генеральній Асамблеї, виголошувати промови та представляти ряд резолюцій. Всі промови та резолюції віддзеркалюють політику тих держав у правдивих Об'єднаних Націях, тобто держав, в імені яких вони виступають на конференції під

(Закінчення на стор. 6)

Д-ра Альберта Кіпу переобрано на голову Лігайвелійського Відділу УККА

Д-р Альберт Кіпа

Бетлегем, Па. (І. Стасів). — У неділю, 4-го листопада, ц. р., о год. 3-ій по полудні, в залі Української Католицької Церкви Св. Йосафата в Бетлегемі, Па., відбулися Звичайні Загальні Річні Збори Лігайвелійського Відділу УККА, на яких уже вдесяте (з перервою), переобрано на голову д-ра А. Кіпу.

Д-р А. Кіпа є дійсним проф. у Мюленберзькому коледжі, де він викладає літературу й мови, він відомий із своєї праці на суспільній і політичній ділянках серед української громади та рівночасно є членом в Етнічно-дорадчому комітеті конґресмена Дана Ріттера.

Зборами проводила президія в складі: о.прот. В. Чекалюка — голови і І. Стасева — секретаря.

Після вступного слова голови д-ра А. Кіпи, молитвою започатковано Загальні Збори, а вшановуючи Листопадовий Чин, п-і Оля Цегельська проказала „Баляду про побратима" у пам'ять І-го Листопада — Леоніда Мосендза.

Обширні звіти з різних ділянок праці у Відділі склали: про фінансові розпорядження звітував С. Колодруб, а за внутрішню працю

(Закінчення на стор. 6)

Роналд Ріґен проголосив свою кандидатуру на президента ЗСА

Роналд Ріґен

Ню Йорк, Н. Й. — Колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен, у вівторок, 13-го листопада, офіційно проголосив свою кандидатуру на президента З'єднаних Стейтів Америки у виборах в 1980 р. Він старатиметься одержати номінацію Республіканської партії на Крайовій Конвенції в Детройті. Досі десять осіб формально проголосили свої кандидатури на президента з Республіканської партії, між ними: Говард Бейкер, лідер Республіканської меншости в Сенаті, Джон Б. Коннелі, колишній губернатор Тексасу, сен. Роберт Дол із Канзасу, Філіп Крейн, конґресмен з Іллінойс і Джордж Буш, колишній директор Сі-Ай-Ей та колишній амбасадор до Об'єднаних Націй.

Як і всі попередні кандидати, Роналд Ріґен, якого зараховують до консервативного табору, вважає, що буде ефективним кандидатом і що здобуде номінацію Республіканської партії.

Виступаючи відтак на бенкеті у нюйоркському готелі Гілтон, Ріґен заявив, що на становищі президента ЗСА він напевно привернув би довір'я народу до уряду, яке було підірване дотеперішніми урядами, які багато обіцяли, але на їхніх обіцянках і кінчалося.

У промові, частину якої передавала одна крайова телевізійна сітка, Роналд Ріґен заявив, що населення З'єднаних Стейтів Америки потребує духового відродження, а в уряді нарід хоче бачити оборонців свободи, а не розтратників і розподілювачів подарунків і привілеїв. 68-річний колишній фільмовий актор, який згідно з інформаціями опитних інституцій, покищо втішається найбільшою популярністю серед республіканських кандидатів на президента ЗСА, позичив фразу, сказану 40 років тому президентом Френклином Д. Рузвельтом, що Америка „вирішуватиме тепер свою долю". Цю фразу Ріґен повторяв у своїй 30-хвилинній

(Закінчення на стор. 6)

Курдські повстанці поновили свою діяльність в Ірані

Тегран, Іран. — Пресове аґентство Ройтерса інформує, що курдські партизани знову повели широкозакросну офензиву проти кількох міст в Курдистані, північній частині Ірану. Згідно з повідомленням іранської пресової служби „Парс", партизани повели напад на міста Санандадж, Джаванруд, Новсуд і Саккіз, витиснувши звідтіля урядові військові залоги, які не ставили великого спротиву з огляду на кількісну перевагу партизанів.

З головної квартири повстанців надходять повідомлення про вбитих і ранених іранців, а також про втрати повстанців. Політичні спостерігачі кажуть, що повстанці, правдоподібно, використовують нове замішання в Ірані, витворене у зв'язку з резиґнацією уряду прем'єра Мегді Базаргана і тимчасове перебрання влади революційними комітетами Аятолли Хомейні, а також надіються на симпатію Заходу у зв'язку із захопленням амбасади З'єднаних Стейтів Америки прихильниками цього мусулманського провідника та держання у цьому ж приміщенні американських закладників — службовців амбасади, яким іранські екстремісти погрожують смертю, якщо уряд ЗСА відмовиться видати їм на суд колишнього шаха Мохаммеда Різу Паглеві.

В Українському Інституті Америки відбудеться виставка картин Роксоляни Лучаковської-Армстронґ

Роксоляна Лучаковська-Армстронґ

Ню Йорк, Н. Й. — Від неділі, 18-го листопада, до середи, 28-го листопада ц.р. тут в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вулиця проходитиме виставка картин Роксоляни Лучаковської-Армстронґ, яка тепер постійно живе в Еспанії.

Народжена в Україні Р. Лучаковська-Армстронґ виростала і виховувалась серед української великої громади у Філядельфії, Па. Там вона здобула освіту у Пенсельвенійському університеті і Академії Мистецтв. Вона почала навчатися малярства у маестра Петра Мегика в Українській Мистецькій Студії. До цієї Студії і до української громади взагалі вона тяготіє й сьогодні, хоч вона виросла і виховувалась серед національно різнородного мистецького світу.

Від 1964 р. Роксоляна Лучаковська - Армстронґ живе зі своїм мужем, скуль-

(Закінчення на стор. 6)

Молодий музикант Олександер Шуган — на телевізійній програмі „30 Мінут"

Ню Йорк. — „Сі-Бі-Ес Нюз" інформує, що в цю суботу, 17-го листопада, на програмі „30 Minutes", яку передаватимуть всі станції телевізійної сітки „Сі-Бі-Ес" (на Сході ЗСА в год. 12:30 по пол.) глядачі матимуть змогу запізнатися із 17-річним Олександром Шуганом із Кренфорду, Н. Дж., який належить до групи „надзвичайно талановитих музикантів", що беруть участь в Передколеджевій програмі Музичної Школи Джуліярд в Ню Йорку.

Олександер Шуган — це син інж. Юрія та Анни (Нани) Шуган з Олесницьких, колишньої „Міс Союзівки".

„Сі-Бі-Ес Нюз" інформує в своєму пресовому звідомленні, що Олександер Шуган та 280 інших талановитих музикантів у віці від 8 до 18 років кожної суботи весь день вчаться і вправляють у відомій школі Джуліярд, щоб розвинути свої таланти.

В цю суботу, 17-го листопада, під час других 15-ох хвилин програми „30 Minutes" глядачі побачать Олександра (Лесика) Шугана, — який ґрає на вальдгорні та фортепіяні, — в час його лекцій в Джуліярд, під час концерту в тій музичній школі, де він виступав як соліст, як теж в „гайскулі" в Кренфорді тощо.

Олександер Шуган, крім згаданого виступу в Джуліярд, теж виступав як соліст-фіналіст конкурсу з Оркестрою Вестчестерської консерваторії, а в квітні 1980-го року виступить як соліст з „Bergen Youth Orchestra". Олександер Шуган теж є членом Молодої Симфонічної Оркестри Ню Йорку.

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

ХУІІІ КОНҐРЕС СУСТА

Кергонксон, Союзівка. — Від 16 до 18-го листопада ц.р., тут на виховно-відпочинковій Оселі Українського Народного Союзу Союзівці відбудеться ХУІІІ з черги Конгрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) з відповідною діловою і розваговою програмами. Бенкет, який буде влаштований в рамцях Конгресу, буде присвячений 25-річчю СУСТА. Після бенкету — товариська забава під звуки оркестри „Іскра". Управа СУСТА запрошує на Конгрес студентів, професорів і українське громадянство.

50-РІЧЧЯ ОУН У ДЕТРОЙТІ

Детройт, Міч. — Заходами Організацій Українського Визвольного Фронту тут в суботу, 17-го листопада ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Ван Дайк Комюніті Авдиторіюм при 22900 Федерал вулиця у Воррен, Міч. відбудеться Святкова Академія для відзначення 50-річчя ОУН. У програмі візьмуть участь хори „Прометей" і „Діброва" Осередку СУМ з Торонто під мистецьким керівництвом мгра Василя Кардаша. Святочне слово виголосить голова Проводу ОУН і ЦК АБН Ярослав Стецько.

ЯРМАРОК 83 ВІДДІЛУ СУА

Ню Йорк. — Ярмарок, традиційно влаштований 83-ім Відділом Союзу Українок Америки, відбудеться в неділю, 18-го листопада, від 9 рано до 2 по пол. у домівці оо. Василіян у Ню Йорку, при 27 Схід 7 вул. На ньому можна буде закупити різні речі для дітей, як киптарики, вишивані сорочинки, ведмедики і ляльки в народних строях, прикраси на ялинку тощо, а також домашнє печиво.

ВІДБУДУТЬСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ПЕРЕМИЩИНА"

Ню Йорк, Н. Й. — У суботу, 17-го листопада, о год. 11:30 ранку в Українському Народному Домі при 2-ій евеню відбудуться Загальні Збори Землячтва „Перемищина". На порядку нарад буде вибір Управи, ситуація Української Церкви в Польщі, допомога шкільній молоді та інші важливі справи. Колишніх жителів Перемишля і Перемиської Землі дуже проситься прибути на Збори.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Співпраця з КҐБ?

У „Ню Йорк Таймсі" з 8-го листопада ц.р. появилася диковинна вістка під заголовком „Совєти погоджуються допомагати ЗСА у депортуванні нацистів". У тій вістці, що її подало пресове агентство „Юнайтед Пресс Інтернешенел", сказано, що генеральний прокуратор, отож насправді секретар чи пак міністер юстиції, Бенджамін Сівілетті, промовляючи на терені керівної жидівської організації Бнай Брит, хвалився, що на зустрічі з головою совєтського Найвищого Суду Левом Смірновим 11 жовтня ц. р. у Вашінгтоні „добув від нього зобов'язння співпрацювати" у постачанні документів і інших доказів на депортування з Америки винуватців у співпраці з нацистами. Бенджамін Сівілетті висловив з цього приводу велике вдоволення, бо, мовляв, трудно доказати коляборантам з нацистами їх вину без належних доказів...

Просто не хочеться вірити, що під кінець 70-их років нашого сторіччя можуть ще бути на найвищих становищах в З'єднаних Стейтах Америки люди, які вірили б у правдивість документів, що їх постачає Москва, яка хоче позбутися ворогів свого режиму. Якщо американська політична атмосфера не була б віддавна затруєна русофільським і співіснувальним чадом, то така заява члена уряду викликала би загальне обурення і вимоги димісіонувати людину, яка компромітує цілий уряд. Адже усім сяк-так поінформованим про відносини в СССР відомо, що в совєтському КҐБ, який є вирішним також для поведення Верховного Суду в Москві, існує окремий відділ, в якому „специ" фабрикують фальшиві документи та знаходять „свідків", які під присягою обвинувачують у коляборантстві тих, які невигідні Москві. Таким совєтським „документам" довіряє конгресменка з Ню Йорку Елізабет Гольцман, яка вже стала відомою з донощицтва на „нацистських коляборантів", але секретар юстиції повинен би знати краще про судочинство у Совєтському Союзі. Професор історії у коледжі в Ітака, Н. Й., Андрю Езергайліс звернув на це увагу у своєму листі до „Ню Йорк Таймсу" з 9-го листопада ц. р., покликавшись на свідчення колишнього агента КҐБ, лотиша Іманса Лесінскаса, який сам фабрикував такі документи проти невинних людей і виявив це, коли втік на Захід.

Ніхто з чесних людей у вільному світі не перечить, що треба карати колишніх нацистських коляборантів, і українці, які були в очах німецьких окупантів „унтерменшами", не вартими мати навіть своєї рідної культури, мають найменше підстав боронити коляборантів. Треба ставитися з подивом до такого „ловця нацистів", як є ним Симон Візенталь, організатор і голова централі у Відні, яка від 1945 року виявила вже понад 1,000 колишніх видатних нацистів, що скривалися під різними прізвищами у різних країнах світу. Розголосу на весь світ дістало схоплення агентами Ізраїлю з Аргентини одного з найбільших нацистських катів Адольфа Айхмана, що його перевезли до Ізраїлю, де його судили і покарала смертю, після того, як віднайшов його криївку Візенталь. Але ж Візенталь заявив раз: „Не говорім про 6 мільйонів винищених жидів нацистами, а говорім про винищених ними 11 мільйонів цивільних людей, між якими були 6 мільйонів жидів". І Симон Візенталь знає краще совєтське судочинство та всю панівну в СССР систему правління, як генеральний прокуратор Сівілетті, бо ж він, Візенталь, займався був прослідженням справи шведського дипломата Равля Валленберга, якого большевики арештували у Будапешті у 1944 році і вивезли в Московщину, опісля повідомили, що Валленберґ помер у совєтській в'язниці у 1947 році, а Візенталь отримав докази, що Валленберґ ще в 1975 році перебував в одному совєтському кацеті, де може, ще перебуває, або й помер...

Українські вільні люди сприяють і підтримують вислідження колишніх справжніх нацистських співробітників-злочинців, але вони якнайрішучіше противляться, щоби покликуватися на „документи" і „свідків", що їх постачають совєти, які були першими, що заснували ЧеКа, правзір для німецького Ґестапа, та які були і далі є не меншими винищувачами невинних людей, як були ними нацисти.

В. Кульчицький Гут

ПРО НІКАРАҐУА, ЛЮДСЬКУ НЕДОСКОНАЛІСТЬ, ІСТОРИЗМ І ҐЛЬОБАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ

[1]

Центральна Америка — це шийка, яка сполучає два великі масиви Північної і Південної Америки. Там є сім міні-держав і між ними Нікараґуа. Вона простором між ними на першому місці (дещо менша від Ню Йорк Стейту), але зі своїми двома мільйонами населення — на четвертому.

Від 1936 року цією країною правила родина Сомозів. 17-го липня 1979 року перемогла революція, Сомози пішли на вигнання і країною почав правити тимчасовий уряд. З цього приводу, в осінніх числах двох провідних американських політичних квартальників, появилися два есеї: в „Форейн Аферс" — „Революція в Нікараґуа: чи друга Куба?" Вілліяма М. ЛіоҐранде, професора державних наук Американського університету, а в „Форейн Полісі" — „На черзі Нікараґуа: кінець афери" Річарда Р. Фейґена, професора політичних наук Стенфордського університету.

Обидва есеї майже ідентичні своїм духом і мають ту саму ціль: переконати уряд ЗСА, щоб він не повторив помилки, яку зроблено 20 літ тому супроти Кастра, та щоб давав допомогу тимчасовому урядові без огляду на те, яку він буде вести зовнішню та внутрішню політику. І метода в обох та сама — заграванпя на двох почуттях американців: почутті вини і почутті страху.

Сомоза — тиран

Автори свої розповіді починають від 1912 року, коли то „після трьох літ безуспішних зусиль устабілізувати відносини в Нікараґуа при допомозі політичних і дипломатичних засобів, ЗСА висадили там морську піхоту". Дальше мова йде про „окупацію" Нікараґуа до 1933 року (з перервою в 1925-6 рр.) та про перебрання і справування влади Сомозами, яка опералася на створену й вишколену американцями Національну Ґвардію і при постійній підтримці ЗСА.

Обидва говорять також про боротьбу проти американської піхоти генерала Авґусто Сезара Сандіно. Р. Р. Фейґен називає його націоналістом і додає: — „Від його імени виводять свою назву нинішні сандіністи", а В. М. ЛіоҐранде інформує, що Сандіно „на протязі майже шости років вів повстанську війну проти морської піхоти, досягаючи міжнародний статус як націоналіст та антиімперіяліст".

Характеризуючи повалену владу, дещо спокійніший В.М. ЛіоҐранде говорить переважно про „династію Сомози", більш темпераментний Р. Р. Фейґен називає Сомозу тираном, а розпочату сандіністами революцію — „народним повстанням проти тиранії".

Чи збуджують вони у читачів почуття вини? У своїх однодумців — без найменшого сумніву. А у більш думаючих об'єктивно читачів? Сумніваємося. Самі ж бо автори празнають, що ФСЛН (Fronte Sandinista de Liberacion Nacional) — популярно сандіністи — постав щойно 1962 р. „як одна з багатьох повстанських організацій, які породив у Латинській Америці приклад кубинської революції" і на протязі першого десятиліття мав тільки обмежену підтримку народу". В 1974 році сандіністи попали на перші сторінки світової преси, бо захопили в часі різдвяної гостини як закладників 12 членів найближчого оточення Сомози і заміняли їх за 14 в'язнів, одначе лише в 1977 році, коли то уряд Картера обмежив мілітарну й економічну допомогу для Нікараґуа, почали акції сандіністів набирати революційних розмірів.

Об'єктивно наставлений читач також не потрактує урядування Сомози так відірвано, як це роблять автори. Будучи свідомим того, що ніщо створене людиною не може бути досконале, він буде судити це урядування на підставі порівняння з іншими диктатурами, персональними і партійними, і з порівняння воно напевно не вийде аж такою страшною тиранією. Ось, наприклад, по аналогії читачі можуть порівняти Нікараґуа з В'єтнамом, бо ще так недавно подібними епітетами характеризували різні уряди Сайгону від Дієма починаючи, а на Тю кінчаючи. Хоч сторонній людині не є легко взнати, що фактично у В'єтнамі діється, бо у відміну від „тиранських" режимів Сайгону володарі Ганою допускають лише декого із західніх журналістів, однак дещо звідти на світ Божий дістається. Недавно побувала там кореспондентка щоденника „Ди Вашінгтон Пост" Елізабет Бекер, і у своєму звідомленні вона написала: „Ніщо так не приголомшує відвідувача північного В'єтнаму і Ганою як та безпросвітня біднота. Кволі постаті, пошматований одяг, напівзруйновані будинки і недостаток усього, від м'яса до медицини — це не те, що хтось сподівається побачити у столиці леґендарної мілітарної сили і третьої найбільшої комуністичної країни".

(Продовження буде)

Роман С. Голіят

НІМЦІ ПРО ГАЛИЧИНУ

(3)

Польонізаційний процес німецьких колоній на терені Польщі продовжувався аж до вибуху Другої світової війни, яка закінчилася поразкою для Польщі. Східні терени колишньої Польщі окупували у вересні 1939 р. совєтські війська й постав між Німеччиною і СССР кордон на Бугу і Сяні.

Згідно з договором Гітлера зі Сталіном від серпня 1939 року, німці, які жили на терені Галичини й балтійських держав, мали право виїхати до Німеччини. Після репатріяційного домовлення, голова родини мав право вивезти з теренів окупованих совєтами 50 кл. майна, а решта членів родини по 25 кл. на особу.

У репатріяційній комісії у Львові працював проф. д-р Ганс Кох, Сепп Міллер і ряд інших осіб, яким було сказано, що крім німців можна вписувати на репатріяційну листу й тих українців, яким грозила небезпека від большевиків за їх громадсько-політичну діяльність. Міллер дякує родині Дицьо за допомогу в репатріяції, згадує Стефана Конашевича, який грав у копаний м'яч в німецькій дружині „Віє", і він прощаючись з Міллером сказав, що вони побачаться знову скоріше, як ми всі думаємо. І так сталося 9-го червня 1941-го року (стор. 315).

Міллер подає статистичні дані репатрійованих німців зі Львова, яких 6,700 виїхало до Німеччини, з того приблизно 1,000 осіб ненімців. Серед них були й поляки. До репатріяційної комісії зверталися на виїзд і жиди.

Від грудня 1939 до лютого 1940 року з Галичини репатрійовано 55 тисяч німців, а з Волині — 64,000.

Автор одних спогадів згадує, що коли німецькі колоністи залишали село, то сусіди плакали за ними й церковні дзвони дзвонили. Так нас прощали українці" (стор.171).

Може найкраще представляє положення німецької національної групи під Польщею, а радше в Галичині, автор двох статтей Петро Губер, колишній мешканець німецької колонії в Бекерсдорфі, коло Підгаєць. У статті „Переселення бекерсдорфців" читаємо, що на початку 30-их років поляки зміцнили польонізаційний процес у Бекерсдорфі. Місцевий польський священик влаштовував польські аматорські вечори з танцями і прийняттями. Він переконував деяких батьків, щоб давали своїм дітям імена Ванда, Збишек. В 1936 році Бекерсдорф змінено на Бекеруф.

Німецькі поселенці трималися постійно своїх звичаїв і плекали свою культуру, яку принесли сюди майже 150 років тому з Пфальцу, з над Рену. Вони, після умови Польщі з Німеччиною, щороку під час вакацій посилали 10 дітей до Німеччини, щоб вони засвоювали культуру своїх прадідів. В Бекерсдорфі заснували свою малу бібліотеку з німецькими публікаціями, а в 1937-1938 роках створили Союз Німецьких Католиків і Щадничу Касу.

Все змінилося під час німецько-польської війни, яка почалася 1-го вересня 1939-го року. Вже 2-го вересня польська жандармерія заарештувала чимало осіб в Бекерсдорфі й запроторила їх до концентраційного табору в Березі Картузькій. 10-го вересня 300 членів польської карної експедиції облягли Бекерсдорф і перевели обшуки цілого села, розшиваючи дахи хат, нищачи приватну власність селян. Вони розривали подушки й мішали пір'я з мукою і молоком. Примусили молодь, щоб серед села вона розпалила вогонь і в ньому палила німецькі книжки, співаючи „Єще Польска нє згінєвла".

Совєтська окупація перекреслила один етап терпінь мешканців Бекерсдорфу. 9-го січня 1940-го року 72 вози залишили своє село й подалися в дорогу до своєї батьківщини — Німеччини. У сусідньому селі, Новосільці, на дорозі стояли українці й зі сльозами в очах прощали своїх старих сусідів, а деякі з них кидалися на вози й кричали „немає господарів, то й не треба дідів" (стор. 179).

У своїй другій статті „Втеча Бекерсдорфця" Губер описує другу трагедію, коли в 1945 році його родину „визволила" червона армія. Вони старалися індивідуально рятуватися, щоб не попасти серед тих, яких большевики запроторили на Схід.

Родина Губерів із 72-річною мамою і ручним візочком мандрували пішком на Захід, до тої Батьківщини, про яку мріяли в Галичині. В дорозі в серпні 1945 року, померла їх мати. Решта родини щойно осінню 1946 року щасливо дісталися до Західньої Німеччини.

Автор спогадів закінчує свою розповідь такими словами: „Багато людей росіяни запроторили, і вони ніколи не повернулися. Людина навіть не знає, де спочивають їхні кістки. Так залишили дорогою гроби бекерсдорфці з Галичини аж до Німеччини, поки вони не знайшли цю Батьківщину, про яку вони так щиро мріяли в Галичині" (стор. 290).

Про втечу перед большевиками оповідає багато більше авторів, як також багато є написано про їх репатріяцію в 1939-40 роках, але усі спогади подібні до себе змістом.

Для допомоги втікачам з Галичини в Західній Німеччині в 1946 році постав Комітет Допомоги, а в 1958 році основано Союз Галицьких Німців, який очолив о. Строгаль.

В травні 1949 року засновано другу саоціяцію: Земляцький Союз Висла-Варта, в якому заступлені німці з усіх частин колишньої Польщі. На першого голову вибрано пізнішого міністра Вальдемера Крафта. Від 1954 до 1959 рр. цю Асоціяцію очолював проф. Ганс Кох, євангелитський теолог, знавець української літератури й старшима УГА. Він помер в 1959 році.

Завданням обох асоціяцій є збирати матеріяли про минуле їхньої попередньої „Батьківщини". До Другої світової війни в Станісла - ві німецькі колоністи мали свій архів-музей. Під час Другої світової війни все пропало. Під цю пору Союз Галицьких Німців зібрав доволі багато архівного матеріялу й це все зберігається в Ґеттінґені.

Багато колишніх „фольксдойчів" і „райхсдойчів" виїхало з Німеччини до Південної Америки, З'єднаних Стейтів Америки й Канади. Усі ті нові поселенці тримають зв'язок з повищезгаданими організаціями.

Цей збірник має багато ілюстрацій, статистичних даних про стан німецького поселення в Галичині й інших частинах колишньої Польщі, історію німецької євангелитської церкви й менонітів, мапу розміщення колоній, як також кілька мап, на яких показані скупчення галицьких німців на терені Західньої Німеччини та Австрії.

У книжці подані фотографії діячів галицьких німців, нових поселенців у Канаді, передання книжки Петра Губера „Бекерсдорф" Головному Губернаторові Канади Едвардові Шраєрові, батьки якого походять з Бекерсдорфу, колонії коло Підгаєць, та знімка з групи німців на засланню в СССР.

Ця цікава публікація нагадує авторові цих рядків реґіональні збірники, які видають українці на нових місцях свого поселення.

Ще гірша доля стрінула українців після Другої світової війни, які залишили свій Рідний Край і втікали в незнане — шукати, не як німці: своєї старої батьківщини — Німеччини, але нової — незнаної.

На 74-ій сторінці цієї книжки Якуб Ендерс каже, що: „Німеччина там, де б'ються щирі серця!" Цю прекрасну фразу варто застосувати й до нас, що: „Україна є там, де б'ються щирі серця!".

(Кінець)

Ольга Кузьмович

ЧОМУ НІ?

Осінньою порою американські щоденники і журнали переповнені описами різного роду товариських імпрез, які, крім приємної зустрічі і смачної їжі, мають також інші завдання. Звичайно їхня ґенеза така, що група людей чи якась організація бажає познайомити публіку із конкретною справою, або ціллю і зібрати у приємний спосіб певну суму грошей на добродійну ціль. Отож стараються зацікавити своєю ідеєю якнайбільшу кількість відомих підприємців, філантропів, акторів, славних особистостей, уряджують прийняття, вечерю з танцями, баль, дбають про якнайбільшу скількість учасників, про широку інформацію в пресі про ту імпрезу, а відтак цілий прибуток іде на вибрану ціль. І так, у такий загальноприйнятий спосіб, в американському громадянстві збирають кожної осени-зими мільйони долярів, які не топляться в кишенях одного підприємства чи товариства, але допомагають різним кращим ділам.

Це один із тих корисних товариських звичаїв країни нашого поселення, який треба було б і варто нам перейняти.

Розуміється, як це звичайно буває, маємо у нашій громаді таких, які перенимають цей звичай, і таких, які надзвичайно вороже до нього ставляться. Перші уважають, що він у нашій спільноті не лише корисний, але і традиційний, бо в часі між двома війнами були у нас товариські забави і т. зв. балі, однак, не як самоціль, але як спосіб придбання фондів на різні добродійні акції. Другі — опрокидують взагалі таку можливість, мовляв, „стільки терпіння і горя в Батьківщині, а ми тут будемо бавитися!" Правдоподібно, правда лежить десь посередині. Факт, що люди, незалежно від віку і подій, мусять час від часу відпружитися, забавитися, а не лише „панахидувати" — залишиться фактом, якого ніхто та ніщо не змінить. Тоді, чи не краще сполучити приємне з корисним? Знаємо і бачимо скільки бенкетів, забав, весіль відбувається постійно у нашій спільноті. І на них приходить численна публіка лише тому, що „випадає", або що „не можна образити" когось із близьких знайомих, організацій чи друзів. Ось, наприклад, на весілля ідуть гості часто сотки миль і видають сотки долярів, навіть коли вони не належать до найближчої родини чи до найближчого кола знайомих новоженців, а тільки тому, щоб пережити приємну подію і приємний час.

(Закінчення на стор. 6)

НАУКОВІ СЕСІЇ УІТ ПІД ЧАС РІЧНОГО З'ЇЗДУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ АСОЦІЯЦІЇ

Ню Йорк. (ПСУІТ). — Цьогорічний з'їзд Американської Історичної Асоціяції відбудеться від 27-го до 30-го грудня, тут в готелі Гілтон. Українське Історичне Товариство, афілійоване з АГА, під час з'їзду відбуде дві наукові сесії і також візьме участь у виставці публікацій Американського Історичного Т-ва і афілійованих історичних товариств.

Перша сесія в українській мові присвячена дослідженню сучасного стану української історичної науки і завданням істориків у дослідженні окремих питань історії України. Ця сесія відбудеться у суботу ввечері у цьому ж готелі.

Участь у панелі візьмуть такі науковці: Марко Антонович (Монтреаль), Богдан Винар (Денвер), Л. Винар (Кент), Тарас Гунчак (Ню Йорк), Олександер Баран (Вінніпеґ), Ст. Горак (Чікаго), Олександер Домбровський (Ню Йорк), Роман Сербин (Монтреаль). Докладний список тем буде поданий в короткому часі. Після доповідей плянується зустріч з українським громадянством, під час якої історики зможуть нав'язати безпосередній контакт з українською громадою.

Друга англомовна сесія відбудеться по полудні в неділю, від 1-ої год. до 2:30 і вона є також спонзорована Асоціяцією для вивчення національностей. Сесія присвячена окремим питанням Східньоевропейської історії із наголошенням питання періодизації і термінології. Координатором панелю є Любомир Винар, який подасть відповідне впровадження до даної рамкової теми, а з доповідями виступлять Роман Сербин („Середньовічна Русь в російській і совєтських історичних схемах"), Орест Субтельний („Порівняльна аналіза революційних рухів у Европі XVII стол."). У контексті історичної періодизації, Юрій Кульчицький („Насвітлення Східньоевропейської історії в американських високошкільнихпідручниках"). Коментатором є Анджей Камінскі з Колюмбійського університету.

Ці дві сесії є відкриті для загальної публіки.

ДЕСЯТИРІЧЧЯ УНСОЮЗУ

(З приводу теперішніх відзначувань 85-річчя УНС друкуємо уривок із книжки ред. А. Драгана п. н. „Український Народний Союз")

(1)

Своє десятиріччя, отже свій перший ювілей, відзначив УНСоюз, а з ним і зорганізована американсько-українська спільнота, під час восьмої з черги конвенції, що відбулася в днях від 30-го травня до 2-го червня 1904-го року в Шамокіні, Па. В ці ювілейні святкування входив маніфестаційний похід по місті та ювілейний концерт. Для порівняння з теперішніми американсько-українськими імпрезами варто зацитувати дещо з опису тих ювілейних святкувань, надрукованих у „Свободі" з 9-го червня 1904 р. Про похід там сказано:

Вже десять років минуло, як маленькі братства в Шамокіні і Мт. Кармелі заснували Український Народний Союз. І так, як мала, слабкосильна дитина під опікою батьків росте, набирає сил і розуму, так і Союз, під опікою щирих патріотів, за тих десять років виріс та набрав сили. А силу Союзу і силу українців бачили ми в торжественному поході на конвенції в Шамокіні. Кожному, хто бачив ту параду, росло серце і кожний був гордий з того, що він — українець... Вже о год. 8-ій ранком 30-го травня почали збиратися біля церкви українські братства, а о год. пів до дев'ятої з'єдналися з американськими товариствами і вишикувалися у величавий похід. На самім переді йшла міська поліція, а за нею поліція вогневої сторожі. Далі машерували ветерани з еспанської війни з крісами на раменах. Попереду їхав їх старшина на коні, за ним прапорщик і оркестра... Далі йшло п'ять відділів вогневої сторожі. Всі були в червоних сорочках, в руках мали квіти... Поміж відділами коні тягнули пожежні машини, також прикрашені квітами. За ними машерував відділ редменів (індіян). Вони представляли червоних людей, які перші замешкували Америку. Кожний з них тримав в руці відкриту парасолю. На чолі цього відділу їхав старшина, що його називають „Білий Орел". Він сидів на білому коні, сам був у білому одягу, на плечах мав крила, а на голові шапочку з пер. Тепер ішли українці. Перше було братство Кирила і Методія, яке заснувало Союз. Попереду братства їхав на гарному коні п. Талпаш. Аж любо було дивитися на нього, так гарно виглядав, наче козак із Запорізької Січі. За п. Талпашем несли новий прапор Союзу і два американські прапори. Друге було братство Тараса Шевченка. Попереду їхав старшина п. Колодій на коні, а за ним прапорщик. Третє йшло братство св. Петра і Павла, з церковними хоругвами і оркестрою. Опісля братство св. Димитрія і братство св. Михаїла. Всі ці братства були з Шамокіну. За ними йшли три братства з прапорами і оркестрою з Мт. Кармел. За братствами їхали в каретах делегати. На кінці походу йшли ветерани Громадянської війни з палками, а їхні сини з крісами. Всіх людей було понад 6,000. Приґравало дев'ять оркестр. Погода була прекрасна, а українці вперше показали світові свою силу, свою зорганізованість... Після паради всі братства удалися до церкви, де відправлено торжественну Службу Божу та посвячено новий прапор Союзу. За кумів були всі делегати. При цьому о. Струтинський виголосив гарну промову, загріваючи всіх до єдности і згоди, до братньої любови і до праці для добра України-Руси...

Кульмінаційною точкою тих перших ювілейних святкувань УНСоюзу був концерт на закінчення конвенції. Його так описує очевидець у „Свободі":

Ювілейний концерт відбувся по конвенції в четвер 2-го червня (1904). ввечорі в найбільшій залі місцевого театру. Щоб почути нашу пісню, прийшло на концерт, крім українців, багато американців. На початку концерту виголосив д-р Ардан промову по-англійськи. Він сказав, що неволя і нужда вигнали волелюбний український нарід з рідного краю в Америку, і нарід наш, працюючи тут, вчиться і розвиває свої вроджені здібності, користаючи з волі, яка тут панує. Але тому, що до Америки еміґрують тільки найбідніші люди, то американці, не знаючи ані української історії, ані культури, судять по іміґрантах весь український нарід. Тим часом, такий осуд несправедливий. Українці — це великий нарід, що нараховує понад 30 мільйонів душ, має свою довголітню історію і культуру. Щоб дати американцям бодай слабе поняття про одну ділянку духової творчости українського народу, члени Союзу, з нагоди десятої річниці його заснування, дають оцей концерт... Опісля хори під проводом о. Стефановича та п. Стеткевича відспівали різні пісні. В хорі співало 70 осіб. Дуже гарна була „Молитва", яку відспівав хор малих дітей на чотири голоси. Маленькі діти своїми тоненькими голосочками молять Господа Бога, щоб спас Русь-Україну. Аж сльози ставали в очах на вид тієї дріботи, яка й не бувала в своєму краю, а все таки тягне її туди, де наша вітчина, де Русь-Україна... Другою дуже гарною піснею, яку відспівав мішаний хор, була „Вулиця" (Ф. Колесси). Кожний, хто почув ту пісню, пригадав собі рідний край, кожному забилося скоріше серце, а думки кожного полинули в рідне село, на вулицю, де під вербами, в маєву чудову ніч, парубки й дівчата разом веселяться, співають... Дуже гарно випали пісні Лисенка „Ой Дніпре мій, Дніпре" — баритонове сольо Панасевича, Нижанковського „Нова Січ", Лисенка „Ой пущу я кониченька", Вахнянина „Урра, у бій", Копка „Мій край — мій рай", фортепіянове сольо і декламації, а головно Шевченка-Вербицького „Заповіт". На закінчення відспівав хор „Ще не вмерла Україна" та „Май контрі", а всі гості піднеслися з місць, щоб віддати честь нашому народному гимнові... Пісні наші сподобалися всім, а вже найбільше американцям, які напевно подумали собі, який то славний мусить бути нарід, що такі гарні пісні має, які то ті українці великі патріоти, коли так люблять свою вітчизну. По концерті відбувся комерс, на якому було багато запрошених американців. Вони дуже хвалили українців, як чесних людей та великих патріотів, і казали, що коли українці будуть в Америці такі, як у Союзі, то надійде час, що виберуть українця президентом З'єднаних Держав...

Тоді теж чи не вперше заговорила про Українців, як нарід, і американська преса. Між наведеними в „Свободі" голосами тієї преси читаємо:

Свободолюбні українці закінчили вчора наради свого Народного Союзу концертом в залі опери. Публіка була численна, і всі вони милувалися українською піснею та були очаровані нею. Для багатьох українська музика була відкриттям. Глибиною почувань вона перевищує музику багатьох інших народів і має в собі якийсь смуток і бажання, які віддзеркалюють природу цього волелюбного народу, що так довго бореться за свою волю і з якого численні приїхали до Америки, щоб зазнати тутешньої волі та стати найліпшими громадянами нашої країни.

(Продовження буде)

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

Дня 17-го листопада 1979 року у Філядельфії відбудеться традиційний Баль Української Преси в ЗСА, що його влаштовують Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА).

Одним із завдань цього Балю є пов'язати українську пресу із молоддю. Вибір кралі і князівен української преси не лише вирізнює тих, які це звання здобувають, а рівнож у неменшій мірі приносить розголос нашій пресі.

Трудне завдання буде мати жюрі цього Балю. Кандидатки в цьому конкурсі мають дану Богом красу, яка гармонійно буде пов'язана із зовнішніми шатами.

Але до кандидаток на конкурс поставлено вимоги не лише фізичної краси, але й духової української культури. Вони знають українську мову, читають українські книжки й видання та працюють в молодечих та студентських організаціях. Все це разом творить духову внутрішню красу кожної кандидатки на кралю і князівен української преси.

Маємо шану їх представити:

(Сторінку підготовила Квітка Семанишин)

ЛАДА ЛІЩИНСЬКА
„Свобода"

21 рік; студентка Ню-джерзького Технологічного Інституту, де студіює будівельну інженерію. Член студентської громади в Нюарку та Пласту. В студентській громаді брала участь у показі ноші та двох студентських фестивалях в Гарден Стейт Арт Центер. Брала участь в протестаційних демонстраціях в обороні дисидентів в Україні. В попередніх роках брала участь в пластових таборах, Орликіяді та в Святі Весни. Сповняла функції курінної, хорунжої, писаря та гурткової. Зацікавлення: відвідування театру, закордонних фільмів, подорожуванням по світі та лещатарством. Слідкує за сучасними подіями в Україні і цікавиться рухом спротиву та завжди бере участь в демонстраціях. Знає дуже добре українську мову — закінчила Школу Українознавства матурою з відзначенням та читає цілий ряд українських часописів та періодичних журналів, зокрема „Свободу", „Пластовий Шлях", „Наше Життя".

ОЛЯ ШЕВЧЕНКО
„Молода Україна"

17 років; учениця Бріджвотер Раритан середньої школи. Член ОДУМ-у, де сповняє функцію секретаря філії в Сомерсет, виховника Юного ОДУМ-у та член вокально-інструментального ансамблю при місцевій філії. Зацікавлена співом, гранням на фортепіяні, композицією слова й музики та фотографією. Знає добре українську мову та читає журнал, який репрезентує.

МАРТА АННА ШРАМЕНКО
„Наше Життя"

20 років; студентка Ратгерського університету, де студіює економіку. Член Пласту та вчительського складу в Пассейк Н.Дж., та українського студентського клюбу в Ню Брансвік, Н.Дж. Попередньо вчила третю клясу, а тепер в заступництві п'яту і шосту в Школі Українознавства в Пассейку. Зацікавлення: музика-фортепіян, мистецтво - малювання (графіка), вишивання-народні мотиви, історія-Европейська цивілізація, іноземні мови-еспанська і французька, економіка. Знає дуже добре українську мову та читає цілий ряд українських періодичних часописів та журналів.

ОЛЬГА ПОПОВ
„Віра"

18 років; студентка Ратгерського університету, плянує стати медсестрою. Належить до ОДУМ-у, де сповняє функцію виховника й фінансового референта у філії в Бавнд Бруку, та клюбу української молоді при Ратгерському університеті. Зацікавлена грою на бандурі, відбиванкою, тенісом, таборуванням та малюванням. Знає середньо українську мову та читає декілька українських часописів та журналів.

МАРІЯ ВІРА ГОДОВАНЕЦЬ
„Шлях"

17 років; учениця Емпорії середньої школи, Канзас. Мешкаючи у Філядельфії належала до Пласту та дитячого хору. Тепер тримає зв'язок з референткою пластунок самітниць, щоб здати другу пластову пробу. Найближчий український осередок віддалений 600 миль. Зацікавлення: гра на фортепіяні, хоровий спів, лещатарство та ковзанярство. Знає дуже добре українську мову та читає цілий ряд українських часописів та журналів.

МАРЯНА МИХАЙЛЮК
„Вісті СФУЖО"

18 років; студентка Темпл університету, в якому студіює політичні науки. Член Пласту, Театральної студії молоді „Зарево", студентського клюбу при університеті, Українського Золотого Хреста та гуцульського товариства „Черемош". Є старшою пластункою, бере участь у виступах театральної студії, секретаркою у „Черемоші" та виконувала обов'язки сестрички на літніх таборах. Зацікавлення: музика, гра на фортепіяні, мистецтво, театр, балет, українські танці, плавання, відбиванка та копаний м'яч. Абсольвентка Рідної Школи, знає дуже добре українську мову та читає цілий ряд часописів та періодичних журналів.

ТЕРЕСА МАРІЯ КОПАНИЦЯ
„Наш Голос"

18 років; студентка „Фешен Технологічного Інституту", де студіює рекляму моди; належить до Пласту, де є впорядницею гуртка юначок, бувша курінна 22-го куреня Юначок, закінчила вишкіл юнацьких виховників. Зацікавлення: гра на фортепіяні (здобула п'ять нагород на американських попisах), гра на гітарі, спів, писанкарство, відбиванка та моделювання. Знає дуже добре українську мову. Цього року закінчила Школу Українознавства при УНД-мі в Трентоні. Читає декілька українських періодичних журналів.

АНДРЕЯ МАРІЯ МИХАЛЬСКІ
„Форум"

20 років; студентка Пенсильванського університету, де студіює торгівлю. Член Ліги Української Католицької Молоді в Америці, в якій є президентом на східню Америку, член українського гуцульського танцювального ансамблю „Черемош", та бере активну участь у праці студентської громади св. Василія Великого. Знання української мови задовільне, читає „Шлях" та „Форум".

РОМА КРИШТАЛЬСЬКА
„Український Журналіст"

17 років; учениця Гількрест середньої школи; член Пласту, школи українознавства та Студії мистецького слова Л. Крушельницької. У Пласті виконувала обов'язки гурткової, гурткової судді та скарбника, курінного судді та скарбника. Зацікавлена: фотографією, плаванням та писанкарством. Знає добре українську мову та читає декілька періодичних українських журналів.

ЛЕСЯ ГУРСЬКА
„Юнак"

18 років; студентка Сиракузького університету, де студіює біологію та журналістику, член Української Студентської Громади при Сиракузькому університеті, Пласту та Гуртка Молоді при Українській Православній Церкві в Сиракузах; абсольвентка Школи Українознавства та літніх високошкільних курсів при УВУ в Мюнхені; є курінною 34-го куреня УПЮ та виховницею юначок, брала участь у XVII Орликіяді й була вибрана другою заступницею Гетьманівни, при курені провадила співочий гурток, який виступав на громадських святах та перед американською публікою і на телевізії, при Українській Православній Церкві св. Луки працює з молоддю, співає в хорі та допомагає в праці дитячого садочку. Зацікавлення: гра на фортепіяні, на бандурі і на флейті, малювання, їзда на конях та відбиванка. Крім цього пише статті, які друкувалися в „Юнаку" та „Рідер Дайжест". Знає дуже добре українську мову та читає цілий ряд журналів та часописів.

ЕЛЬМИРА ҐЕРУЛЯК
„Голос Лемківщини"

17 років; учениця останнього року середньої школи; студіює в школі для молодих професіоналістів „Кейтлас і Гаркнес Гавз". Навчається в Американській балетно-театральній школі. Відвідувала українознавчі курси в Чікаго і Ню Йорку. Знає дуже добре українську мову, як також французьку. Зацікавлення: малярство, часто дає ілюстрації до жіночого журналу „Наше Життя"; думає присвятитися сценічній кар'єрі.

ГАЛИНА ОЛЬГА ГОРАЄЦЬКА
„Квітучі Береги"

18 років; студентка Ля Саль коледжу, де студіює книгознавство. Належить до Пласту та українського клюбу при Ля Саль коледжі. Пластунка розвідувачка та хорунжа куреня; є зацікавлена грою на гітарі, вишиванням та писанкарством; знає дуже добре українську мову та читає українські періодичні видання.

РОМА КАСІЯН
„Підпільні видання в Україні"

19 років; студентка Філядельфійського коледжу, а продовжуватиме свої студії в Темпл університеті. Бажає стати медичним лабораторним техніком. Член Пласту та гуцульської танцювальної групи „Черемош". У пластовій станиці член куреня Княгині і є виховницею „Пташат при Пласті". Зацікавлення: гра на фортепіяні та українські народні танці. Абсольвентка Рідної Школи, в якій є асистентка. Знає дуже добре українську мову та читає багато українських журналів та часописів.

ОЛЬГА МАРІЯ МИХАЙЛЮК
„Бюлетень УЗХ"

20 років; студентка Темпл університету, де студіює мистецтво; член Пласту, театральної студії молоді „Зарева" Українського Золотого Хреста та українського клюбу при Темпл університеті. Абсольвентка в 1976 році школи українознавства, курсів УВУ в Мюнхені та курсів УКУ в Римі. У Пласті є старшою пластункою і подругою юнацького гуртка, бере участь у виступах театральної студії молоді, є секретаркою „Зарева". Українського Золотого Хреста та була комендантом табору УЗХ-та. Зацікавлення: спів, гра на фортепіяні, музика, танці та мистецтво (малювання, писанкарство, ткання). Знає дуже добре українську мову та читає багато журналів та часописів.

ХРИСТИНА М. ГОЛОВЧАК
„Літопис Бойківщини"

18 років; студентка Ля Саль коледжу, де студіює біологію. Член Пласту, українського клюбу при Ля Саль коледжі та асистентка в Рідній Школі; у Пласті є виховницею та членом відбиванкової дружини при українському клюбі. Зацікавлена в грі на фортепіяні, образотворчістю та совгами. Знає добре українську мову та читає „Юнак".

НІЛА ХЕЙЛИК
„Українське Православне Слово"

18 років; студентка Ратгерського університету у Ню Бранcвік, Н.Дж. Член Ліги Православної Молоді у Бавнд Бруку, де виконує функцію секретаря, та член українського студентського клюбу. Зацікавлена в спорті (теніс та відбиванка), грою на бандурі та українськими танцями. Знає добре українську мову та читає українську періодичну пресу.

ЛЮБА ГРИНИК
„Народна Воля"

22 роки; закінчила журналістику в Сейнт Джон Фішер коледжі в Рочестері, Н.Й. Член Української Православної Ліги Північної Америки, де виконує функцію секретаря. Зацікавлена музикою, співом, журналістикою та літературою. Знає добре українську мову та читає декілька українських часописів.

Вибрані проблеми сучасної економіки України

(Доповідь Ф. Кушнірського на спільній конференції УВАН у ЗСА і НТШ в Америці)

У неділю, 21-го жовтня ц.р., у Ню Йорку відбулась наукова конференція, що її спільно влаштували Українська Вільна Академія Наук у ЗСА і Наукове Товариство імени Шевченка в Америці. Учений-економіст Федір Кушнірський прочитав доповідь: „Вибрані проблеми сучасної економіки України". На конференції були присутні, і пізніше виступили в дискусії, українські економісти, що викладають в американських університетах і працюють у різних установах, а також учені інших фахів та гості.

Конференцію відкрив віцепрезидент Академії, проф. Ярослав Білінський, підкресливши важливість факту, що сьогодні прочитає доповідь учений, що працював на Україні в галузі її економіки, і опублікував на цю тему чимало праць. Проф. Білінський привітав присутнього на конференції д-ра Ярослава Падоха, голову НТШ в Америці.

У короткому слові д-р Падох висловив задоволення з того, що дві українські наукові установи спільно влаштували цю важливу конференцію.

Доповідача, який недавно приїхав з України, представив Іван Коропецький, професор економіки в Темпл університеті у Філядельфії і в.о. голови Секції Економіки Академії. Він сказав, що Федір Кушнірський народився в Києві, закінчив Львівський Політехнічний Інститут, також вивчав математику в Київському університеті, пройшов аспірантуру в Москві, там одержавши ступінь кандидата економічних наук. Працював як завідувач відділу в Науково-Дослідчому Інституті Держплану Української ССР.

На початку своєї доповіді Федір Кушнірський підкреслив, що нині керівництво всією економікою у Совєтському Союзі є централізоване. Курс на централізацію почався в 1965 році і посилюється. Брежнєв і Косигін запровадили економічну реформу, інтенсивніше підпорядкування економіки політичній системі. Раднаргоспи зліквідували.

Усі промислові підприємства Совєтського Союзу, включно з Україною, поділяються на три групи: підпорядковані союзним міністерствам; підпорядковані республіканським міністерствам; підпорядковані відділам всесоюзних міністерств у союзних республіках.

Панує галузевий принцип керування господарством, тобто підприємства певних галузей (наприклад, маталюргійні, вугільна та багатьох інших) підлягають безпосередньо всесоюзним міністерствам у Москві. Також певні відомства з центрами у Москві мають свої промислові підприємства по всьому ССР, наприклад, Академія Наук СССР, також КГБ, що має в таборах примусової праці свої підприємства і складає свої господарчі пляни.

Отже в союзних республіках, звичайно і на Україні, є підприємства, на які місцева адміністрація не має прямого впливу. Це відбиває і офіційна термінологія: не вживають виразу: „республіканські підприємства", а лише — „підприємства, розташовані на території республіки". Десятки тисяч керівників підприємств з усього СССР постійно їздять до Москви погоджувати пляни та інші питання; вони також їздять до місцевих партійних керівників. Часом одержують протилежні вказівки. Виникає гостра проблема двох ліній підпорядкування: вертикальна — Москві, горизонтальна — місцевим органам влади. Трудові і природні ресурси мають територіяльний аспект.

Держпляни республік розробляють коплексні пляни їхнього розвитку. Тут — гостра проблема пов'язання галузевого і територіяльного плянів.

Говорючи про плянування економіки, доповідач сказав, що державний плян проходить кілька стадій. Починають з підприємств, дані яких їдуть до міністерств і Держпляну. Але інколи починають зверху — від Політбюро, Держпляну СССР, Міністерств.

Учені-економісти пробували робити практичні обрахування для республік, застосовуючи методи автоматизації. Академія Наук Української ССР має Інститут Економіки і Інститут Кібернетики, які останнього часу почали брати участь у плянуванні автоматизовано. Українські економісти одні з перших почали робити моделі, допомагали працівникам у Білорусі, Литві та в інших республіках.

Проте республіканські органи і республіканські держпляни не мають великого впливу на плянування господарства. Вони лише розробляють і обґрунтовують пропозиції, а остаточну відповідь дає Москва. Якщо в республіці склали пляни, то його звуть не „пляни", а „проєкт". Це — пропозиція, матеріял для дальшої роботи. Основна праця в Москві. Плян затверджує Політбюро, а потім автоматично Верховна Рада.

Федір Кушнірський сам поставив питання: чи є на Україні незадоволені з такої системи керівництва економікою країни.

Так, незадоволені всі. Насамперед незадоволені споживачі: немає товарів. Незадоволена технічна інтелігенція: інженерам дуже тяжко працювати за умов недостатнього постачання підприємств матеріялами, конче потрібними для безперебійної праці. Незадоволена українська інтелігенція, бачачи дуже інтенсивне використання природних багатств, занечищення середовища. Про це пишуть у самвидаві. Пляновики-економісти бачать недоліки системи.

Навіть пляновики, які є на високих посадах і особисто добре забезпечені, пишуть у секретних донесеннях, наприклад, про те, що споживання харчів на Україні нижче, ніж в інших республіках. Проте активні протести економістів неможливі. Один раз запротестуєш — злитимуть з посади. З України приходять не протести, а пропозиції.

Відповідаючи на питання з авдиторії, Федір Кушнірський подав ще ряд цікавих даних про економіку України. Наприклад, говорячи про застосування автоматизованих методів плянування економіки, він сказав, що хоча компютерна техніка високо розвинена в Україні, та вона не допоможе розвиткові сільського господарства, коли продуктивність його дуже низька через хибність економічної системи. Колгоспники не будуть краще працювати, скільки б не розбудували обрахувальних центрів, які не знищать корінь зла, порочність економічної системи, підпорядкованої політичній системі.

У відповіді на питання про перемішування кадрів для створення єдиної совєтської нації, Федір Кушнірський сказав, що таке перемішування пляново проводять багатьма способами. Раніше в національних республіках на провідних становищах були люди відповідної національности. Офіційна документація йшла мовою республік. Тепер цього вже нема. Армія служить як русифікатор: узбеків посилають на північ, українців — до Середньої Азії. Фахівців з України посилають на Схід, а на Україну — фахівців з Москви.

„Проблему русифікації, — сказав Федір Кушнірський — вирішують у Совєтському Союзі, успішніше, ніж проблему економіки".

На закінчення Федір Кушнірський сказав, що вивіз продукції з України і балтійських республік дуже високий, але дані про це засекречені.

Підсумовуючи дискусію, професор Іван Коропецький ствердив, що з України вивозять від 10 до 20 відсотків народного прибутку, тобто 10-20% прибутку кожної людини. Це є економічна експуатація і республіки, і людини. Про це треба писати і говорити.

Роботи українських економістів у галузі економічної кібернетики і автоматизації систем відомі на заході.

Л. Дражевська

Українське Чікаго вшанувало 50-річчя ОУН

Пролунали звуки бадьорої молитви „Боже Великий Творче Всесвіту" і серед абсолютної тиші великої залі, молодий сумівець Степан Дрозд, у супроводі оркестри прорецитував пропам'ятні слова гимну Українських Націоналістів „Зродились ми великої години..." Опісля був апель: Поклін Героям. Тим, що впали на Великому Шляху... а відтак — хвилина мовчанки...

Так українська громада Чікаго почала 6-го жовтня ц.р. велику Академію для відзначення 50-ої річниці Організації Українських Націоналістів і 20-ої річниці героїчної смерти сл. п. Степана Бандери. Це так і йому і всім Друзям, що віддали своє життя у боротьбі за волю нашого народу, грали поклін сумівські сурми — покищо на чужині...

Діловий Комітет, під керівництвом голови д-ра Романа Кобилецького, доклав великих старань над зорганізуванням цього великого свята. Молодий мистець Зенон Галамай чимало напрацювався біля декорації сцени, де між двома півкулями пишався герб ОУН, із відповідними датама та іменами Великого Полковника, Великого Генерала і Великого Провідника. Святковий Комітет, складений з дванадцяти осіб не відмовився від порад і завваг для прикрашення свята. На тлі сцени пишалися прапори українських організацій Чікаго; цілість творила поважне, святочне враження.

Д-р Кобилецький відкрив свято коротким словом та прочитав привітальну телеграму від Голови Проводу ОУН Ярослава Стецька, як теж привіт від проф. Валентина Мороза, з його одночасним виправданням, що він не міг прибути до Чікаго на це велике свято.

Відома вже своїми успіхами духова оркестра СУМ-А відкрила концертову частину свята повстанським маршем „Гей повстанці", увертюрою „Відгомін Карпат" та музичним твором-монтажем „Козацький танець". Ця оркестра під батутою маестра Семена Яхнеса розвивається дуже гарно і своїм високим мистецьким рівнем збагачує немало програм наших свят.

Мгр Ярослав Рак, один із основників українського націоналістичного руху з самих його початків, у своїй змістовній святочній промові передав приявним характеристику українського націоналізму і його розвитку, основні лінії його внутрішньої і закордонної політики і його постуляти на майбутнє. Зокрема тепло доповідач згадав, представивши окремі моменти велику і незабутню жертву борців за волю, членів Організації Українських Націоналістів, її визначних провідників і рядових бойовиків, що йшло безстрашно у бої і в акції для справи визволення українського народу.

Свято прикрасила своїм виступом мецци-сопрано Христина Липецька, яка, при акомпаньяменті Надії Савин, виконала чудово „Жита", за словами О. Олеся і музикою А. Гнатишина, „Виростеш ти, сину". Симоненка-Майбороди і зокрема зворушливу пісню Поляглим „Ви жертвою в бою". Своїм голосом, влучно підібраним репертуаром і своєю особистою появою співачка залишила незвичайно гарне враження в Чікаго.

Рецитацію поезії М. Вереса „На смерть Провідника" знаменито виконала Галина Левунь, артистка місцевого театрального ансамблю СУМ-А. Вона володіє дуже доброю дикцією і глибоким, культивованим голосом.

Композитор проф. Ігор Білогруд відіграв на фортепіяні свою власну музику до великої кантати поетеси Ганни Черінь, яка особисто рецитувала текст кантати п. н. „Сонце свободи". Цей твір вперше був виконаний — і до того самими авторами — на цьому святі. Треба побажати тільки, щоб цей твір дістався до репертуару одної з наших відомих оркестр.

Чоловічий хор „Сурма", найстарший хор повоєнного українського Чікаго, під диригентурою д-ра Василя Трухлого, відспівав із чуттям та бравурою „За рідний край" А. Гнатишина, „Вкраїно Мати" К. Стеценка, та „Прометей", слова О. Коваленка, музика К. Стеценка.

На закінчення виступу хору, д-р Трухлий з власної ініціятиви згадав смерть великого українського композитора Станислава Людкевича, який помер у Львові на 101-му році свого творчого життя. Йому в честь хор відспівав історичну українську пісню „Ой, Морозе Морозенку", одну із композицій великого українського музика.

Українським національним гимном закінчилося це пам'ятне для всіх присутніх свято.

Л. Р.

Відзначення 50-ліття ОУН в Палатайні

За ініціятивою Організацій Українського Визвольного Фронту та співучасти місцевих суспільногромадських та церковних організацій в Палатайні відбулося відзначення 50-ліття ОУН та 20-ліття від дня смерти сл.п. Степана Бандери.

Святковий комітет, покликаний з початком цього року, складався із таких представників організацій: інж. Степан Голяш — голова Комітету, Іван Коцко — голова 31 Відділу ООЧСУ, д-р Олесь Стрільчук — голова осередку СУМА, Надія Голяш — голова ОЖ ОЧСУ, Мирон Лущак та Михайло Которинський — програма, Петро Госюк — декорації, Оксана Васьків — пропам'ятні відзнаки, Михайло Гнитка — голова церковного братства, Евгенія Яхнів — голова сестрицтва, Василь Брагар — „Українська Народна поміч", Андрій Сидорович — Батьківський комітет, Сокора Михайло — УНС, Яхнів Павло та Василь Бочневич — „Провидіння".

Імпреза відбулася у неділю, 14-го жовтня ц.р. у дому місцевій залі СУМА-ООЧСУ. Святкову програму започатковано рецитацією М. Которинського „Марш Українських Націоналістів" при відкритій сцені, що її удекорував відповідно до цих подій п. Петро Гасюк. Живу картину на сцені виконала молодь місцевого осередку СУМ-А.

Програму святочної Академії відкрив інж. Степан Голяш. А відтак, після вшанування хвилиною мовчанки тисячів поляглих членів ОУН Надія Голяш з чуттям прорецитувала „Молитву Українського Революціонера". Святочну доповідь, у якій було вірно представлено заслуги ОУН для цілого українського народу, виголосив проф. д-р Дмитро Штогрин. Він своєю добре опрацьованою аналізою захопив старших та молодь.

Після доповіді молодь СУМ-А виконала рецитацію поезії Р. Завадовича „Слово про вірний ліс", виконавцями якої були: Віра Лехнюк, Федір Ступень, Олег Ковальський, Наталка Ступень та Надя Чорній. Сумівець Павло Гончаров виконав на фортепіяні „Балляду". В дальшій програмі слідувала деклямація „Безсмертним лицарям", що її виконала молода мисткиня слова, сумівка Марійка Ільчишин.

З черги виступив місцевий мішаний хор СУМА-ООЧСУ „Дніпро" під мистецьким керівництвом п. Ярослава Стефанюка. Акомпаньював молодий та добрий пяніст Павло Ґанчаров, а сольо у пісні „Пісня про Дніпро" виконав Тадей Ванджура.

Після добре виконаних пісень „Гей степами" та „Вперед", дружинник осередку СУМ-А Ярослав Сидоренко віддеклямував з чуттям вірш „50- ліття ОУН".

На закінчення програми хор „Дніпро" відспівав ще такі пісні: „Бандура" та „Слава Героям".

Могутньо прозвучав український національний гимн, започаткований хором та підхоплений всіми присутніми — як виклик нашим ворогам, що дух та ідеї ОУН ще живуть та житимуть в українському народі аж до остаточного завершення змагу нашого народу за Українську Самостійну Соборну Державу.

Мирон Лущак

Гарний концерт оркестри „Веселка" в Торонто

У неділю, 30-го вересня ц.р. в год. 2:30 по пол., у залі школи „Секендарі Скул" в Торонто відбувся дуже гарний і вдалий концерт, молодечої мандолінової оркестри „Веселка" з Детройту, ЗСА. Організатором, мистецьким керівником і душею оркестри є відомий українській громаді, знавець музичного й вокального мистецтва, ще з рідних земель, скитальщини і в ЗСА — маестро Кирило Цененда.

Концерт проходив під кличем „Року Української Дитини", бо виконавцями його були наші щасливі діти, хлопці і дівчата — усіх разом понад 40 осіб у віці до 16-ти років. Патронував концерт місцевий Відділ КУК, а адміністраційними справами займався керівник української щоденної родіопрограми П. Наумчук. Оркестра на протязі більше двох годин бездоганно виконала цілий ряд, здебільша народних, стрілецьких і жартівливих пісень і мелодій. Кожна окрема точка була добре виконана, а в окремих випадках просто по-мистецьки, защо численна публіка нагороджувала виконавців довготривалими оплесками.

Якщо взяти до уваги, що члени оркестри живуть у Детройті і околиці, а частина у канадському Віндзорі, то це не тільки американсько-канадський унікат, але також і доказ великого зацікавлення і охоти молодих до цієї налегкої праці. Напевно допоміжним у цьому є також вирозуміння батьків, піддержка української спільноти, а зокрема педагогічна, виховна і професійна настанова диригента. Колибо на протязі тільки трьох років оркестра не тільки, що зміцніла але й відбула цілий ряд успішних концертів у багатьох містах Америки і Канади і награла платівку, — то це направду успіх! Варто, щоби подібних успіхів було більше у наших усіх молодечих організаціях.

Програму оркестри доповнила своїм гарним голосом і виконанням, мецци-сопрано Христя Липецька, яка у супроводі акомпаньяменту З. Лавришина і оркестри, відспівала кілька точок. Баритон Микола Маскулка у супроводі оркестри знаменито виконав кілька жартівливих пісень. Гарно випав дует Х. Липицької і М. Маскулки „Карпати" (Де писаний камінь") муз. І. Шамо в супроводі оркестри „Веселка". Між окремими точками програми виконувано: збірну деклямацію „Україна", та мелодеклямацію „Стоїть явір над водою", яку вдало виконала Андрійка Леськів. У формі римованого вірша всіх учасників концерту привітала Дарця Скубяк, а програмою проводила Зірка Ніновська.

Сама вже форма концерту — мандолінова оркестра легкість виконування, виконавці діти — це направду рідкісна і мистецька імпреза в Торонто, цього стилю, що і відзначила голова Мистецької Ради Провінційного КУК п-ні О. Глібович, висловивши подяку виконавцям і диригентові, за мистецьку насолоду та побажавши дальших успіхів, а опісля дві дівчинки піднесли в подяку кіш розкішних рож. Піснею „Де згода в родині" закінчено концерт, що її в супроводі оркестри ентузіястично відспівали всі присутні.

По закінченню концерту в кафетерії школи, за перекускою зустрілися представники організацій, які ще окремо дякували і вітали диригента та виконавців. Виступили: П. Наумчук, актор Б. Дніпровий та автор цього допису, голова СУЖК, який щиро привітав маестра К. Цепенду, як свого близького краяна і приятеля ще з рідних земель, підкресливши його музичний талант та великий вклад у наше музичне й хорове мистецтво, яке вже від молодих літ він провадить, продовжуючи його на еміґрації і тепер у ЗСА.

Концерт був справді гарний і під кожним оглядом вдалий.

В. Дідюк

Концерт капелі бандуристів у Міннеаполісі

Капеля бандуристів під керівництвом диригента-композитора Гр. Китастого раніше відвідала головні міста Америки і Канади, і нарешті, 20-го жовтня, завітала до Міннеаполісу.

Заля концерту була дуже гарна і велика, вона вміщає біля 700 людей.

Концерт складався з двох частин. На початок другої частини, голова УККА, мгр Люба Менжега, тепло привітала диригента, а дівчата принесли китицю квітів.

Капеля добре зіспівана, і в ній прекрасні солісти; баритони: Мих. Мінський, Я. Цісарук; баси: В. Поліщук, Л. Пахолюк; тенори: П. Писаренко, Ю. Оришкивеч та інші.

Вона добра і всіх регістрах — від ніжного пяніссімо, як в ліричних піснях „Гаю-Гаю", „Пісня Любови", до могутнього „форте", як наприклад, у „Байді" та „Вставай народе".

Дуже приємно, що склад капелі збільшився, на рахунок нових, молодих співаків і бандуристів, загалом вона має коло 40 людей. Також приємно, що репертуар капелі оновився, переважно новими композиціями Гр. Китастого.

Мені особисто, найбільш сподобалися такі вокальні речі: „Вкраїно-Мати", муз. К. Стеценка, „Нагадай, бандуро", муз. Г. Китастого, сольо — М. Мінський. Чудова чумацька пісня: „Ой там чумак", ар. Г. Китастого, соліст П. Пахолюк. Славетна історична пісня „Байда", муз. Г. Хоткевича. Це не пісня, але ціла поема. Соліст: Султан — В. Поліщук, Байда — М. Мінський. „Вставай Народе", слова Багряного, муз. Г. Китастого, наприкінці могутнє форте; „Гаю, гаю", народна лірична пісня, муз. обр. Леонтовича, соліст П. Писаренко.

На вимогу авдиторії, деякі місця пісні були повторені. Жартівлива народна пісня: „Ти до мене не ходи" в муз. обр. Г. Китастого; лірична „Пісня любови", муз. Ф. Лоі, соліст Ю. Оришкевич. На вимогу авдиторії, цю чудову пісню також повторено. „Грай бандуро", муз. І. Шамо виконано чудово! Як ми бачимо, ці пісні були різного жанру.

Слід згадати також про чудові українські костюми. На „біс", як апотеоз, капеля проспівала: „Реве та стогне Дніпр широкий". А потім, диригент звернувся до залі, всі встали і хором ще раз проспівали — „Реве та стогне". Концерт мав великий успіх і моральний, і матеріяльний. Враження від концерту надзвичайне. Після кожної пісні, авдиторія вітала гарячими довгими оплесками.

Сердечна дяка диригентові і капелі за дві години справжньої естетичної насолоди.

Ол. Филипович

Світовий Конкурс для Молоді ім. Марусі Бек „Україна в англомовних виданнях"

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек у Детройті, Міч., ЗСА, проголошує 2-ий Конкурс п.н. „Україна в англомовних виданнях".

Конкурс призначений для молоді від 14 до 24-ох років включно. Учасниками можуть бути всі українці в цьому віці по цілому вільному світі, включаючи всі держави й континенти.

Завдання конкурсу: зацікавити й зактивізувати українську молодь стежити за приділенням уваги Україні й українцям в англомовних виданнях держав та народів вільного світу — цим поширювати свій національно-політичний світогляд, виробляти думку, пізнавати українські проблеми в насвітленні англомовної преси. Поширеною, таким чином, обізнаністю з українським питанням, молодь зможе принести чимало користи для української справи і в суспільстві держави своєї приналежности, і в українському громадському житті.

Учасники цього конкурсу мають збирати з англомовних видань протягом року від 1-го січня до 31-го грудня 1980 року — всі матеріяли про Україну й українців, які вони лише зможуть знайти в книжках, журналах, альманах, газетах, публіцистичних виданнях, брошурах, повідомленнях та взагалі в пресі в найширшому значенні цього слова. Це можуть бути звичайні, навіть короткі, згадки, статті, коментарі, розвідки, репортажі, інтерв'ю, рецензії, огляди, мистецькі твори, розділи чи згадки в мистецьких творах, цілі книжки, брошури та всі інші роди писань, де в будь-якій мірі, чи в будь-якому аспекті говориться про Україну або українців.

Матеріяли можна збирати лише з англомовних видань вільного світу й лише за 1980 рік. Українські видання англійською мовою, звідки б вони не походили, чи переклади з української мови на англійську, виключаються з джерел для конкурсу.

Збирати матеріяли можна різними способами: 1. Робити вирізки з доступних джерел, (як передплачувана преса тощо); 2. Робити відбитки на копіювальних машинах; 3. Робити виписки.

При кожному способі, обов'язково треба затримати, або подати, назву джерела звідки взято матеріял, дату, сторінку, назву статті та, при наявності, автора. Якщо це буде ціла книжка, чи її розділ, велика розвідка, брошура тощо, повністю присвячена Україні, українцям, можна подати лише бібліографічні дані, (автор, назва, рік, кількість сторінок, де й ким видана), а при можливості, залучити їх до збираних матеріялів.

Матеріяли мусять бути впорядковані та оформлені у збірник. Кожен учасник може комплектувати та оформлювати збірник на свій власний спосіб.

За найкращі, (кількістю, якістю та оформленням), учасники конкурсу будуть нагороджені : І-ша нагорода — 500 долярів; ІІ-га нагорода — 300 долярів; ІІІ-тя нагорода — 200 долярів. Крім нагород, будуть ще відзначення.

Оцінюватиме збірники матеріялів та присуджуватиме нагороди жюрі, яке було обране для Світового Конкурсу для Молоді в 1979 році й виказало високоякісну працю у підведенні підсумків І-го конкурсу. Склад жюрі буде подано пізніше. Роздаватиме нагороди Комітет цього конкурсу.

Всі надіслані на конкурс „Україна в англомовних виданнях" збірники, залишаються власністю Комітету. Ці матеріяли створять цінний архів, на якому базуватимуться огляди думки в англомовних виданнях про Україну та українців у даний період часу, скільки та в якому аспекті було приділено нам уваги в країнах вільного світу, а також цей архів буде джерелом для дослідників українського питання та істориків.

Збірники матеріялів можна надсилати від 1-го січня до 31-го березня, 1981 року на адресу: Mrs. Maria Harasevych, 3061 Firestone Dr., Sterling Heights, Mich. 48077 U.S.A.

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек

Проф. Марія Гарасевич, голова

директор Петро Стасів — заступник, мгр Христина Юзич — секретар, ред. Іван Бек — фінансовий референт, мгр Валентина Мушинська — пресовий референт, члени: директор Степан Віхар, мгр Олена Климишин, п-і Анна Легета, п-і Мирослава Михалович, д-р Юрій Розгін.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Д-р Роман Дачкевич — новий спеціяліст ортопедичної хірургії в Чікаго

Д-р Роман Дачкевич

Приємно поінформувати наше українське громадянство в Чікаго, що д-р Роман Дачкевич закінчив свою спеціялізацію та почав приватну практику в Парк Ріджі.

Він є спеціялістом в ортопедичній хірургії та співпрацює у Возняк-Шіген-Дачкевич Ортопедичній Групі, а оперує в Резурекшен шпиталі, що є сполучений з медичною школою Лайола університету.

Д-р Роман є сином подружжя Ліни і Михаїла Дачкевичів, що замешкують у Чікаго від 1949 року та належать до парафії св. Отця Николая.

Тут в Чікаго молодий Роман закінчив школу св. Николая, Школу Українознавства та середню школу св. Мелла з відзначенням. По закінченні середньої школи Роман студіював чотири роки в Іллинойському університеті в Урбані, одержавши диплом бакалавра стислих наук із зоології. Після цього він ще студіював два роки анатомію в Лайола університеті, а в 1967 році виїхав до Барсельони в Еспанії студіювати медицину. Тут він вивчив еспанську мову та з великим ентузіязмом студіював медицину, в 1973 році одержавши диплом доктора медицини.

Ще під час своїх медичних студій він виказав зацікавлення в ортопедії, бо давав лекції англійської мови для еспанських лікарів-спеціялістів та їздив з ними на лікарські наукові конвенції як перекладач.

Студіюючи в Европі, д-р Дачкевич познайомився і одружився з гарною студенткою з Австралії Джен Мері Ґулей, яка студіювала еспанську мову в Барсельоні. Вони побралися в Люґано, Швайцарія в 1970 році. Потім тут, в Америці його дружина закінчила бизнис-адміністрацію і економію у Ратгерському університеті та працювала в ділянці комунікації. Вона вивчає українську мову та брала українознавчий курс в Гарвардському університеті.

Після приїзду до Америки д-р Дачкевич успішно здав американські нострифікаційні іспити та почав свою хірургічну практику, хірургічний інтерншип в університецькім шпиталі в Гартфорді, Коннектикт.

Від 1975 до липня 1979 року він відбув свою чотирирічну спеціялізацію в ортопедичній хірургії в університецьких шпиталях в Нюарку. Тут, завдяки своїм злібностям і працьовитості д-р Дачкевич вибився на першорядного хірурга та сповняв функції головного резидента в таких шпиталях як Мартленд, Крінлед Чілдренс і Коледж шпиталях.

Свою спеціялізацію він закінчив науковою працею в ділянці плечевого суглоба. Тепер він вернувся напостійно до Чікаго, щоби працювати серед нас і для нас. Д-р Дачкевич і ціла його родина є членами 379-го Відділу УНСоюзу.

На кінець хочемо скласти щире признання і пошану його шановним батькам, що зуміли так гарно виховати свого одинака на доброго українця та лікаря-спеціяліста.

Сподіємось, що й в дальшому він буде хосенний для української спільноти.

Д-р Павло Пундій

Михайло Чопик здобув докторат з дентистики

Д-р Михайло Чопик

Пальмер, Масс. — Михайло Чопик, син Ірини та Івана Чопиків, замешкалих у цьому ж місті, у Бостоні 15-го червня ц. р. закінчив дентистичні студії, завершивши їх дипломом доктора.

Д-р М. Чопик закінчив у 1971 році середню школу в Пальмер, Масс., як другий учень у клясі. У 1975 році у Вермонтському університеті він отримав диплом бакалавра з хемії. Він є членом почесного товариства Фі Бета Капа.

Весь час, на протязі свого навчання у Туфтс університеті в Бостоні, д-р М. Чопик отримував повну стипендію Військової Фльоти. Останньо його підвищено до ранги ляйтенанта.

Після 10-ох днів вишколу в Медичному Центрі Військової Фльоти у Портсмут, Вірджінія, у першій половині липня призначили д-ра Михайла Чопика на постійну працю у Медичному Центрі Військової Фльоти у Філядельфії, Па.

Д-р Михайло Чопик є членом 422-го Відділу УНСоюзу.

Олекса Мандич отримав признання „Доброго громадянина Америки"

Олекса Мандич

У висліді компетиції поміж учнями середніх шкіл, що її зорганізувала організація „Дочки Американської Революції" (ДАР) відзначено Олексу Мандича званням „Доброго Громадянина Америки". Його також повідомлено, що він заслужив собі на назву „Крайовий переможець", а раніше був „Стейтовим переможцем" — він одержав офіційне признання у Вашінґтоні, а з цим 1,000 долярову стипендію на студії до Дартмоут коледжу. Він також одержав різні нагороди і медалі за осяги в спорті і науці.

Цей визначний студент в 1976-1977 роках навчався на Курсах Українознавства на оселі Українського Народного Союзу, Союзівці, отримавши нагороду за його визначне знання з української історії.

Ціла родина Мандичів є членами УНСоюзу у 414-му Відділі.

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ПОДЯКА

Складаю сердечну подяку

Д-рові АНДРІЄВІ ЛЕМІШЦІ

за довгу, безкорисну опіку лікування, відвідування вдома й в лікарні мого мужа, щирі поради й синівську поміч.

Хай Господь винагородить Його й Його Родину всім найкращим та дарить здоров'ям много-много літ.

ГАЛИНА РОМАНІВ-ПІСЕЦЬКА

ПОДЯКА

ВИСОКОПОВАЖАНОМУ й ДОРОГОМУ

Д-рові ЛЮБОМИРОВІ КУЗЬМАКОВІ

складаю, цією дорогою, мою найсердечнішу подяку за переведення тяжкої — складної операції — як також за найліпшу опіку й відвідини мене так у шпиталі в Ірвінґтоні, Н. Дж., як також і в хаті в Керґонксоні, Н. Й.

Нехай Предобрий Господь благословить Вас і Вашу Родину на кожному кроці за Ваш безкорисний труд і добре серце.

ЗЕНА ВЕНГРИНОВИЧ

Вдала „Дитяча костюмівка"

В осінній соняшний день, 21-го жовтня ц. р., з нагоди Року Дитини, що проходить під гаслом „Дитина Скарб Народу", 20-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги влаштував у просторій залі школи Сестер Василіянок, при 1825 Линдлей вулиці, „Дитячу костюмівку", що пройшла з великим успіхом.

Уже біля 3-ої години по полудні велика заля була вщерть виповнена дітьми, їхніми батьками, дідусями й запрошеними гістьми.

На залі звертали на себе увагу оригінально й естетично виконані костюми, милували очі рожеві личка наших малят — стрибали зайчики, бігали зелені жучки, грізно дивилися пірати, поважно проходжувалися князь і козак, піяв півник з червоним гребнем, чарували красою виконання ромашки, вимахував топірцем гуцулик, а в кутку залі ворожили з карт циганочки.

Забаву відкрила інж. Ліда Дяченко, голова 20-го Відділу, привітавши присутніх, зокрема дітей та їхніх батьків і передавши провід забави в досвідчені руки аранжера п-ні Марії Касіян, яка при допомозі своїх асистенток Роми Касіян і Наталки Ковалишин провадила так цікаво і весело грами й забавами під час цієї милої дитячої зустрічі, що за це їй та її асистентам належиться признання.

Дуже вдалим і приємним був виступ голови Крайового Комітету Українського Року Дитини, — п-і Дори Горбачевської, яка виголосила коротке привітальне Слово до батьків і дітей.

Уміжчасі танцювальний ансамбль під мистецьким керівництвом Зої Ґруар-Корсунь відтанцював із вервою декілька народних танців, зібравши за них заслужені оплески.

Учениця балетної школи Стефанії Антоняк-Чаплинської — Рената Чаплинська вдягнена в українську стилізовану сукню, відтворила балетний танок у супроводі піяністки Лідії Бульби, що присутні нагородили невгаваючими оплесками.

Під час забави окреме жюрі, в склад якого входили пані: інж. Лідія Бурачинська, Марія Харина, Оленка Санторе й мистець Степан Рожок признали три нагороди за найкращі костюми, а відзначили десять.

Першу нагороду одержала Дора Пастушок за костюм ромашки, другу — Павлусь Коженьовський за костюм півника й третю Ксеня Шуль — за гуцулика.

Відзначені були: Оленка Корсунь — блискавка, Петрусь Павзанюк — пільний коник, три брати Яримовичі — жучки, Адьо Олеарчик — зайчик з морквою, Надія Данилів — ромашка, Нікі й Чарлі Саноре — пірати, Андрея Поритко й Леся Заяць — зайчики в українських одягах, Таня Карпинич паяцик, Оленка Матла — грибок і Петрусь Лисий — козак.

Всі нагороджені одержали маленькі даруночки від Відділу.

Протягом забави приграла приємна оркестра „Кавалери", а смачний буфет був у руках невтомних членок Відділу, на чолі з його імпрезовою референткою п-і Анею Літинською.

На втіху малятам була також підготована виграшша, що її перевела п-і Катря Альфавицька. За цілість програми відповідала п-і Лідія Бульба.

М. Х.

Поховали св. п. інж. Миколу Яримовича

Керґонксон, Н.Й. — У суботу, 27-го жовтня ц.р. у Керґонксоні, Н. Й., парафіяни української католицької церкви Св. Тройці та численні приятелі родини Яримовичів похоронили колишнього бойового старшину Української Галицької Армії, відомого громадянина й визначного професіоналіста, св. п. Миколу Яримовича, який відійшов у вічність у четвер, 25-го жовтня, осиротивши вірну дружину Ольгу, сина д-ра Михайла з дружиною Роксоляною, внуків Тетяну і Миколу та ближчу і дальшу родину. Похоронних обрядів довершив о. декан Волошин, парох Керґонксону, в співслуженні о. Сютика, ЧСВВ. Панахида відбулася у місцевому похоронному заведенні Гумістон, а жалібна співана Св. Літургія з панахидою у парафіяльній церкві Св. Тройці. Опісля тлінні останки св. п. Миколи Ярмовича поховано на місцевому цвинтарі.

Відтак відбулася жалібна тризна в ресторані п-ва Савчуків, якою проводив колега покійного інж. Зиновій Ґловяк. На його заклик присявні склали 730 долярів на потреби парафіяльної церкви. Збірщиком був п. Ренер. Тризну розпочато молитвою, яку провів о. декан Волошин. Під час тризни прощав покійного Миколу Яримовича приятель родини Яримовичів інж. Лев Яцкевич, який коротко накреслив життьовий шлях Покійного в УГА, Тайній Політехніці у Львові, у Політехніці в Данціґу та його професійні осяги по здобутті диплому інженера машинобудівництва там же.

З черги прощав Покійного зворушливим словом адвокат д-р Роман Олесницький від Вільного Козацтва, ОбВУ і української громади Керґонксону; від Данціґерів і від Товариства Українських Інженерів Америки інж. Володимир Богачевський; від товаришів по зброї п. Левицький; і інж. Ґловяк від товаришів праці в Ню Йорку, який теж відчитав короткий спомин св. п. М. Яримовича надрукований у „Віснику" ТУІА. Трапезу закінчив коротким словом і молитвою о. декан Волошин.

В. Б.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Замість квітів на свіжу могилу моєї Хресної Мами

бл. п. Віри Роговської

на будову української католицької церкви в Люрді, Франція

складає 30.00 долярів

Наталка Оксана БЕКЕСЕВИЧ

Мейпелвуд, Н. Дж.

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ

Незабутнього БАТЬКА, МУЖА, ДІДУСЯ, БРАТА, поета і письменника Карпатської України

сл. п. ВАСИЛЯ ҐРЕНДЖІ-ДОНСЬКОГО

буде відправлена

ПАНАХИДА

у суботу, 24-го листопада 1979 року в 5:30 веч. в церкві св. Архистратига Михаїла в Міннеаполісі, Мінн.

Просимо всіх Друзів, Земляків і Знайомих згадати в цей день Співця наших зелених Карпат у своїх молитвах.

Дочка — ЗІРКА ҐРЕНДЖА-ДОНСЬКА ДАНИЛЮК
з сином МАРКОМ
та РОДИНА в Европі

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам

бл. п. Дарії Балько

яка померла в Вінніпеґу, дня 25-го жовтня 1979 р., складаємо 40.00 дол. на будову церкви в Люрді, Франція.

Ютика, Н. Й. Зиновій і Теодозія САВИЦЬКІ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого СИНА І БРАТА

бл. п.

ОРЕСТА МАНДРУСЯКА

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. у вівторок, 20-го листопада 1979 року, о год. 7:15 ранку

РОДИЧІ, БРАТ І СЕСТРА

•

У пам'ять Покійного, складаємо 150.00 дол. на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті.

Ділимося сумною вісткою з Членством Українського Золотого Хреста та цілою Українською Громадою, що 6-го листопада 1979 року, по тяжкій недузі, на 72-му році життя, відійшла на Вічний Спочинок

бл. п.

ІРИНА ПИЗНЮК

родом зі Стрия, Зах. Україна.

Покійна була жертвенною членкою 15-го Відділу Українського Золотого Хреста у Міннеаполісі — Ст. Пол, Мінн.

•

Замість квітів на свіжу могилу, складаємо 50.00 дол. на потреби Центральної Управи УЗХ.

•

Родині Покійної висловлюємо своє глибоке співчуття.

15-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

Осередок Наукового Т-ва ім. Шевченка та Український Музичний Інститут Америки — Відділ у Вашінґтоні, Д. К.

влаштовують

в неділю, **18-го листопада 1979 року, о год. 4-ій по пол. у залі Триніті Коледж,** 125 Мішіґан Авеню, Н. Е., **Вашінґтон, Д. К.**

(в сусідстві Католицького Університету)

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в пошану корифея української музики, композитора

СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

Програма концерту включає оригінальні твори та музичні опрацювання українських народних пісень композитора.

В концерті беруть участь мистецькі сили Вашінґтону та запрошені гості:

Д. ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ, О. СУШКО-НАКОНЕЧНА, ІЯ МАЦЮК-ГРИЦАЙ, Л. ГАНУЩАК-ТУРКЕВИЧ, Ж. КРАВЦІВ-СКАЛЬСЬКА, С. НАКОНЕЧНА, О. І Т. ПРУТИНЯКИ, Р. ВУПЛЕН, СПІВОЧИЙ ТЕРЦЕТ, ХОР під управою о. прот. П. БУДНОГО;
доповідатимуть: **д-р Ю. СТАРОСОЛЬСЬКИЙ і д-р П. ОРИШКЕВИЧ.**

Квитки вступу: 6 дол. (5 дол. у перепродажі), 3 дол. емерити, 2 дол. студенти, молодь до 15 років — даром. Тел. замовлення: д-р Т. Залуцький — 439-5897; дир. І. Малиновський — 439-6040 або при касі в день концерту.

Дохід призначений на перевидання музичних творів Станислава Людкевича.

Український Інститут Модерного Мистецтва
і
84-ий Відділ Союзу Українок Америки в Чікаґо
запрошують всю українську громаду
на
Вечір Поезії Василя Барки
в п'ятницю 23 листопада 1979 р.
о годині 7:30 вечора
при 2320 West Chicago Ave., Chicago, Ill.

Вступне слово — проф. Богдан Рубчак
Рецитатори — проф. Віра Боднарук, Люба Литус і Ярослав Василів

Українська Баптистська Церква у Філядельфії, Па.

961 North 7th Street

запрошує всіх на величну врочистість

СВЯТОГО ВОДНОГО ХРЕЩЕННЯ

що відбудеться

в неділю, 25-го листопада 1979 року

ПОРЯДОК ВРОЧИСТОСТИ

РАНІШНЄ БОГОСЛУЖЕННЯ — 10:00 год. ранку
СПІЛЬНА ГОСТИНА — 12:30 год. по пол.
СВЯТЕ ВОДНЕ ХРЕЩЕННЯ — 2:30 год. по пол.

Господь Ісус Христос заповів: „Хто увірує й охреститься, — буде спасений, а хто не ввірує — засуджений буде"

В імені Церкви —
Д-р І. БЕРКУТА, *пастор*

З великим смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що після довгої і тяжкої недуги, відійшла від нас у Вічність дня 13-го листопада 1979 року, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ГАЛИНА КРИВУША

народжена 23-го березня 1910 року на Полтавщині.

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 16-го листопада 1979 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Муренки, 5316 Rising Sun Avenue, Philadelphia, Pa

ПОХОРОН в суботу, 17-го листопада 1979 р., о год. 9-ій ранку з катедри св. Володимира при 6729 N. 5th Street, Philadelphia, Pa., а звідти Тлінні Останки Покійної будуть перевезені на український православний цвинтар у С. Бавнд Бруку, Н. Дж., о год. 12:30 дня.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
сини:
СЕМЕН з дружиною ГАЛИНОЮ
ЮРІЙ з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
внуки — ЛАРИСА, ОЛЕСЬ І ҐРЕҐОРІ

ОСЕРЕДОК СУМ-А в НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНІ *влаштовує, як і кожного року*

ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в суботу, 12-го січня 1980 року в залі УНДому в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Подробиці в чергових оголошеннях.

Вступайте в члени УНСоюзу!

1894-1979

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК — *запрошує на*

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди

85-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 24-го листопада 1979 р., о год. 6-ій веч.
Grand Ballroom — Hotel Roosevelt
Madison Ave. at 45th St., New York City

- *Ювілейні промови і концертова програма.*
- *Одяг вечірній. — Даток $25.00.*
- *Зголошення на бенкет слати до* **18-го листопада 1979** до Ukrainian National Association, Inc., N.Y. District Committee, 98 Second Avenue New York, N.Y. 10003

Футбольні команди СТ „Україна" закінчили сезон

На початку цьогорічного футбольного сезону була роздвоєна думка у членів проводу СТ „Україна" — „бути чи не бути" футбольній команді. Мабуть, у вирішенні цього питання найбільше причинилися самі молоді грачі, які заявили, що готові грати без заплати й так почався сезон. Багато „пророкувало", що наша дружина займе „почесне" останнє місце у сильній Національній лізі. Початки навіть вказували на цей шлях; але у кінцевому фініші наша команда, підкріплена грачами з юньйорів, виграла 4 змагання під ряд з досить сильними противниками й зайняла 10-те місце.

Очевидно, що цей, на такі обставини, неабиякий успіх молодої дружини не прийшовся легко; були „непорозуміння" між самими змагунами і між змагунами та ланкою копаного м'яча, була невідповідна поведінка на площі, за яку товариство мусідо платити кари, грачі часом відмовлялися грати, наприклад, на виїзд до Монтреалю треба було вербувати юньйорів, щоб доповнити склад. Ці „кризи" вдавалося розв'язувати завдяки дружині юньйорів і добрій волі усіх у цьому зацікавлених.

З другого боку, деякі грачі вважали, що ця дружина, як інші в Національній лізі, повинна бути ведена на півпрофесійній базі, що до кращого успіху потрібно фахових тренерів тощо.

Очевидно, що усе це — нормальні справи. Такі та їм подібні речі трапляються навіть у чисто професійних, з багатомільйоновими оборотами, американських чи канадських клюбах, хоч би взяти для прикладу американський бейзбольний клюб „Єнкі" та аферу з його управителем Мартіном і зіркою Джексоном. Це все людське і навіть похвальне, бо без такого критичного огляду не було б поступу, але у процесі цього не повинна терпіти загальна мета.

Усі ці недоліки обговорено на засіданні проводу й встановлено, що сезон успішно закінчився завдяки послідовній праці й участи проводу ланки копаного м'яча та грачам, які люблять і грають футбол. Втримання дружини в Національній лізі, навіть при аматорському статусі грачів, пов'язане з досить високими коштами — цього року понад 10,000 долярів. Тому майбутнє залежатиме від зрозуміння, що багато можна осягнути спільними силами, зрозумінням, що змагуни грають у першій мірі для свого задоволення, а їхні успіхи будуть належно оцінені найперше їхніми товаришами, членами СТ „Україна" та українським суспільством взагалі.

Між молодими футболістами вирізнилися наступні: Микола Стефан, здобув найбільше воріт; Степан Мельник, був найкращим захисником, Ярослав Дичківський, здобув звання гравця - джентелмена; Ігор Прокіпчук, воротар вважався найціннішим грачем.

Дружина юньорів змагалася у лізі Північного Йорку, в якій вона зайняла друге місце та ввійшла до фіналу у розграх за чашу, хоча, на жаль, програла з мінімальним вислідом 0:1.

Відзначення і роздача трофеїв визначним змагунам відбудеться на забаві СТ „Україна" в суботу, 24-го листопада, увечері в Українському домі при вул. Крісті ч. 83 в Торонто.

Кінцева таблиця ігор Національної ліги 1979

	виг.	прог.	нічн.	голі	очка
Португальці	23	0	3	95:11	49
Італо-канадці, Гамілтон	18	3	5	63:14	41
„Орли", Торонто	17	5	4	63:25	38
„Рома", Ст. Кетренс	16	5	5	57:22	37
„Зірки", Монтреаль	11	9	6	49:38	28
„Циклони", Судбури	11	11	4	44:36	26
„Хорватія", Торонто	10	12	4	27:40	24
„Беса" Детройт	8	11	7	32:45	23
„Пангелленік олімпійці"	8	13	5	32:30	21
„Україна", Торонто	7	12	7	24:56	21
Торонтські канадці	4	13	9	25:47	17
„Місто Лондон"	6	16	4	25:46	16
Брадфорд	5	18	3	19:82	13
„Сербські білі орли"	1	17	8	16:79	10

Р. Колісник

ЧОМУ НІ?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Значить, товариські імпрези таки мають у нас надзвичайну притягаючу силу, навіть якщо вони є для себе самоціллю.

Отже, чому нам не піддержати товариської імпрези, яка має таку під сьогоднішний час важливу ціль, як допомога українській пресі, як шукання за тими, що могли б ту, вже таку скупу нашу пресу далі продовжувати? А таке саме шляхетне завдання мають наші традиційні Балі Преси.

СТУДЕНТСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1)

назвою „Модель Об'єднаних Націй".

Наприклад, делегація з гайскулу в Кліфтон Спрінгс заступала Єгипет, Південну Африку та Українську ССР. Члени „місій" виголосили короткі промови, які представляли політичну лінію тих держав в Об'єднаних Націях. Отже, „Український" делегат виголосив дуже бойову промову, вихвалюючи „добробут" УССр та критикуючи західні держави за їх намагання „вмішуватися у внутрішні справи" держав „соціялістичного бльоку".

„Делегатом" Бразилії був студент Іван І.Гвозда, син проф. Гвозди, який промовляв згідно із загальною політикою Бразилії. Молодий Гвозда був одним з трьох українців серед делегатів; інші українці були Христя Дмитришин (Пласт та Марта Шарабура (СУМ-А), обидві з Сиракюзів.

Крім Ради Безпеки та Генеральної Асамблеї, конференція „Моделю Об'єднаних Націй" мала також спеціяльні комітети, які працювали окремо на своїх сесіях та вносили відповідні резолюції. І так, між численним резолюціями була резолюція, подана Бразилією на доручення Комітету для Колоніяльних і Мандатних („Тростішип") Територій, в справі деколонізації Совєтського Союзу. Резолюція, яку зформулював та відчитав студент-українець Іван Гвозда, містила цілий ряд правних аргументів чому СССРповинен бути здеколонізований. Між іншими, в резолюції сказано: „Беручи під увагу, що Совєтський Союз, опанований росіянами, є останньою модерною імперією, яка своєю тоталітарною поліцією та урядом поневолила понад 120 народів-націй, включаючи такі народи як: українці, білоруси, узбеки, грузини, азербайджанці, литовці, молдавани, лотиші, киргизи, таджики, вірмени, туркмени та естонці, і що згідно зі 72-ою Статтею Конституції Союзу Совєтських Соціялістичних Республік кожна союзна республіка (із вичислених вище) має право на добровільний вихід з СССР...", то резолюція домагається, щоб ОН створили спеціяльний комітет для деколонізації Совєтського Союзу та поручає Генеральній Асамблеї бойкотувати всі держави-члени, які будуть далі співпрацювати з СССР, та дати всяку можливу допомогу народам Совєтського Союзу.

Промовці на Конференції

У п'ятницю 9-го листопада, на конференції промовлялиДжіяндоменіко Пікко, референт для політичних справ в бюрі Підсекретаря для Політичних Справ в Об'єднаних Націях, та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника". Представник Секретаріяту Об'єднаних Націй п. Пікко говорив про ролю й функції Генерального Секретаря Об'єднаних Націй, а саме про постійні намагання вдержати мир та інші аспекти, зв'язані з політикою Генерального Секретаріяту, порученою йому Радою Безпеки. Пан Пікко має дипломи з університетів в Падуа (Італія), Каліфорнії та Амстердаму (Голляндія).

Д-р Душник говорив про порушення прав людини та нищення національних прав і русифікацію в Совєтському Союзі. Промовець теж зреферував стан прав людини в саталітних державах.

Обидва промовці говорили понад півгодини кожний та відповідали на численні запити студентів.

Перед „пленарною сесією" п. Пікко, д-р Душник та проф. Гвозда були запрошені на полуденок президентом коледжу, д-ром Дж. Антони, а увечері д-р Душник і проф. Гвозда взяли участь в прийнятті, влаштованім студентською радою та професорським складом.

Проф. возда був головою УККА в Сиракюзах кілька років тому, а тепер є головою Світової Феерації Лемків та загально відомим громадським українським діячем.

В Українському Інституті...

(Закінчення зі стор. 1)

птором Рідом Армстронгом, в місті Маляга, Еспанія. Малярські праці Роксоляни Лучаковської-Армстронг користуються великою популярністю і знаходяться у приватних домах та галеріях.

Рецензенти вказують, що твори Лучаковської-Армстронг віддзеркалюють гуманізм. Це проявляється у її картинах, які зображують буденне життя людей, з усіма його випробуваннями. Малярка присвячує також багато уваги природі, квітам і зокрема рослинам, які вона залюбки плекає у своєму городі на півдні Еспанії.

Виставку Роксоляни Лучаковської-Армстронг можна буде оглядати кожного дня, крім понеділків, від год. 2-6 вечора.

ВІДБУЛАСЬ ВСЕКАНАДСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1)

Ваврищин і від КЦУШР при Централі КУК п-і І. Качор і п-і К. Гурко з Едмонтону.

 Із-поза Вінніпегу, крім названих членів обох панелів, брали участь від Відділів КУК: з Торонто д-р О. Сокольський, О. Хабурський, Я. Козловський, Ю. Сергійчук, Марія Шкамбара і Анна Федак з Лондону д-р Е. Рослицький і Ф. Подопригора, з Гамільтону Б. Кульчицький, Р. Стахів, О. Хом'як І. Кубрак і пані С. Перожак, з Тандер Бей І. Корда, зі Ст. Катеринс Я. Ткачук, з Ошави — М. Сенишин, зі Саскачевану — С. Кузьма і вже згадані: з Монтреалю — Я. Кульба, з Ванкуверу — І. Стасюк, з Едмонтону — Ю. Хаба, з Торонто — д-р О. Рудзік і д-р Є. Рослицький з Лондону.

Складові організації КУК репрезентували: ЛВУ І. Буйняк, В. Дідюк, М. Барабаш і П. Микуляк, СУС П. Кіт, Кооперативну Раду В. Ситник, Об'єднання Прихильників УНРади д-р Г. Янішевська і А. Степаняк, Канадська Українська Еміграційна Служба Б. Микитюк, СУСК Д. Якута, БУК Едмонтон С. Кобилко, СУМ М. Шепетик і Пласт Таня Мельник. Як гості взяли участь: Христина Гнатів від Бюра Державного Секретаріяту, Марія Гордаль, Я. Ботюк і Нуся Пендак, всі з Торонто і Христина Пастершанк та п-і З. Погорецька зі Саскатуну. Протоколи Конференції провадили д-р О. Сокольський і пані І. Качор, а реєстрацію учасників вели: д-р В. Муж і проф. Я. Козловський.

Д-ра Альберта Кіпу...

(Закінчення зі стор. 1)

та діловодство обширний звіт відчитала п-і Оля Цегельська — секретарка Відділу. Голова д-р А. Кіпа аналізував успіхи й невдачі проведений робіт силами активних членів на всіх відтинках, де тільки проявлялась ініціятива й активність Відділу. По ділових звітах велась широка конструктивна дискусія, а згодом на внесок Контрольної комісії: С. Голода та І. Федорака, уділено абсолюторію уступаючій Управі. Номінаційна комісія, яка працювала під час зборів в складі: С. Колодруба, Я. Кіднарчука і С. Мухи пред'явила листу нової Управи, за якою голосувала більшість. До нової Управи ввійшли: д-р А. Кіпа — голова, Я. Кіднарчук — І. Стасів, Ю. Цегельський та о. Мартинюк — заступники голови, секретаркою в українській мові — Оля Цегельська, в англійській — Надя Лукницька, на фінансового референта — С. Колодруба та І. Балазюка, а Культурно-освітню референтуру очолив д-р Б. Глинський та з членами: І.Ганич і С.Мухою. Контрольна комісія: Р. Гарас — голова, члени: А. Ґелетканич і Р. Ґелетканич. Товариський суд: п-і Ірена Голод і А. Проць; члени Управи: М. Ґолець, Д. Хорват, В. Щебетюк, п-і Анна Строт і В. Вербовський.

На зборах заплянованo відзначити „Рік Дитини", у чому ініціятиву виявив відділ СУА з Бетлегему, посилити збірки до УНФонду та розпочати підготову до відзначення Січневих Роковин.

Роналд Ріген ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

промові тричі, натякуючи на потреби змін у проводі ЗСА.

Не називаючи президента Джіммі Картера поіменно, Ріген критикував дотеперішню політику уряду ЗСА, яка на його думку, створила атмосферу недовір'я до уряду серед народу. При тому він закликав американців повернутись до „добрих і здорових життьових вартостей" і піддержував військово сильну Америку, критикуючи при тому уряд, що він неповажно трактував оборону ЗСА і країн вільного світу.

В окремому інтерв'ю з кореспонденткою Барбарою Волтерс, як і в офіційній промові, Ріген зайняв також становище до багатьх інших справ, зокрема американської економіки, високих податків, інфляції тощо. Разом з Рігеном на бенкеті були присутніми його дружина Ненсі, дві дочки і актор Майкел Ландон, який, закликаючи населення до фінансової підтримки передвиборчої кампанії Роналда Регіна, заявляв: „Я знаю його і він подобається мені", додаючи, що фінансова підтримка допоможе, щоб Америка в 1980-му році привернула свою майбутність.

ЗАБАВА „ХРЕСТОНОСЦІВ"

Ірвінгтон. — Стежа старшо-пластунського куреня „Орден Хрестоносців" у Ню Йорку-Джерзі Сіті влаштовує забаву в цю суботу, 17 листопада в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н.Дж. при 140 Prospect Ave. Забава почнеться о 9-ій годині увечері.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 18-го ЛИСТОПАДА 1979 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є дуже важні справи. Просимо чл. взяти численну участь. — В. Марущак, рек. секр.

БАНДУРИСТИ СВІТУ — ОДНА РОДИНА

Бандуро, скільки ти пережила за своє довге життя. Про тебе писали поезії, про тебе співали у піснях. Вона ж прийшла з давніх сивих часів. Вона кликала у бій, вона співала у широких українських степах про славу і звитяги нашого народу. Разом з нашим народом вона йшла здобувати волю Україні.

Де тільки не побувала наша бандура. На славному Запоріжжі кликала вона українських вояків до слави і перемоги. Була вона і в Криму, була і у Туреччині. Багато українських полонених у Туреячині жили однією надією: хоча б ще раз послухати чарівний спів бандури.

У новіші часи бандура також була на передовому місці боротьби за вільну Українську Державу. Там у лісах України вона закликала УПА до боротьби, разом з упівцями йшла у бій. А коли приходила година відпочинку від запеклих битв із ненависним ворогом, що поневолив нашу батьківщину, вона співала про славу і перемогу українських повстанців. Ні, вона не розважала їх — вона кликала їх до боротьби.

Під час Другої світової війни в рядах УПА вславився відомий бандуриста-віртуоз Кость Місевич. Часто з бандурою він розраджував повстанців. Він згинув трагічно в рядах УПА в 1943 році, коли німці несподівано напали на криївку.

І сподіємось, що прийде той великий час визволення, коли ми із зброєю в руках підемо здобувати вільну Українську Державу. І наша бандура знову буде у перших рядках цієї боротьби.

Першим бандуристом-амбасадором на вільній землі Вашінгтона був славний бандурист Василь Ємець, 90-річчя, якого ми відсвяткували у цьому році. Його поява на вільній американській землі викликала захоплення американців бандурою. Бандура Василя Ємця розповіла американцям про Україну, розказала про те, що ми діти великого роду.

Закінчилася Друга світова війна. Багато бандуристів залишилося у вільному світі. Київська Капеля бандуристів імени Тараса Шевченка залишилася на Заході в повному складі. Бандуристи цієї капелі добре знали, що їх чекає і вирішили не повертатися додому, а виїхати до Америки і у вільному світі розвивати і плекати українське мистецтво.

У Детройті Капеля бандуристів зробила подвиг, бож скільки концертів зробила Капеля за ці два роки і підрахувати тяжко. Видала багато чудових платівок. Під керівництвом маестра Григорія Китастого і жертвенною працею невтомного організатора Петра Гончаренка підготовлено кадру молодих бандуристів, яких ми вже мали змогу подивляти на останньому турне Капелі. Це є переємники кобзарського мистецтва, які продовжують неоцінену працю Капелі яку вона несе вже довгі роки.

Капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка в Детройті посіяла зерно, яке дало чудовий овоч. Сьогодні по всіх закутках українського поселення існують більші, або менші гуртки бандуристів чи ансамблів, якими керують молоді бандуристи вишколені Капелею на літніх кобзарських таборах, які вже від довшого часу відбуваються під протекторатом Капелі по різних місцевостях Америки і Канади. На оселі „Київ" щороку від ранку до вечора звучать чарівні мелодії бандури. На цю оселю приїздять з різних кутків Америки і Канади. Приїздять не заради відпочинку, хоча і це потрібно, а тому, щоби навчитись грати на цьому інструменті. Все частіше і частіше можна почути в українській родині: „Пустіть мене мамо до табору". Отже, як бачимо, українська молодь цікавиться бандурою. У цьому році вперше відбувся кобзарський табір на оселі „Всіх Святих" у Емлентоні. Відомо, що учасники цього табору не можуть дочекатись до наступного року, щоб знову там зустрінутись.

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку у цьому році організує кобзарський курс під протекторатом Капелі в Детройті в днях 22, 23, 24, і 25-го листопада в Ню Йорку.

Ми просимо всіх бажаючих бандуристів: Ню Йорку Філядельфії, Балтимору, Вашінгтону і інших місць вписуватись на цей курс, пишучи на адресу: School of Bandura 84-82 164 St., Jamaica, N.Y. 11432.

Микола Д. Чорний

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 14-го до 19-го ТРАВНЯ 1979 РОКУ

(5)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНС

Згідно з постановою статуту, Контрольна Комісія перевела перевірку майна і діловодства УНС в днях від 7 до 24 березня 1979 р. за час від 1 січня по 31 грудня 1978 р.

На своєму спільному засіданні дня 16 березня Контрольна Комісія одноголосно схвалила теж заключення, яке рекомендується членам Головного Уряду УНС до схвалення:

1. Рекомендується Головному Екзекутивному Комітетові конечно затруднити окружних організаторів, оформити структуру Округ і розпочати ударні організаційні кампанії в поодиноких Округах для приєднання нових членів.
2. Звертається увагу, що досі ще не виплачено деяким Округам по одному долярові за члена, які виконали свою організаційну квоту.
3. Потрібно завести кодифікацію прилог у книговодстві УНС.
4. Як можливо, здійснити рекомендації, схвалені 29-ою Конвенцією, а саме:
   а) Члени, що мають грамоти кляси „Б" і „ДП", які осягнули 78-ий рік життя і належать найменше 15 літ до УНС, виплачувати дивіденди у висоті річної вкладки.
   б) Збільшити дотеперішні дивіденди для активних членів на 25%, а за виплачені грамоти на 50%.
5. Остаточно узгіднити умову Корпорації Дому УНС із управою міста Ню Джерзі.
6. Збільшити видавництво книжок.
7. Звертається увагу, що Альманах УНС має бути виготовлений і розісланий членам до кінця листопада кожного року.
8. Увести плян пенсійного забезпечення.
9. Затруднити помічника адміністратора на Союзівці.
10. Продовжувати друкувати у „Свободі" статті про забезпечення та приспішити появу „Трибуна УНС" і „Голосів читачів".

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Богдан Футей — голова
Іван Геврик — заступник голови
Іван Телюк — секретар
о. Степан Біляк
Богдан Гнатюк

Богдан Футей

Іван Геврик

Іван Телюк

о. Степан Біляк

Богдан Гнатюк

ОСОБИСТІ ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА Д-РА БОГДАНА ФУТЕЯ

У першу чергу хочу щиро подякувати делеґатам 29-ої Конвенції за вибір до Головної Контрольної Комісії УНСоюзу. Рівно ж дякую головним контролерам за вибір мене на пост голови Головної Контрольної Комісії.

Моя праця у звітовому часі була така:

1. Брав участь у річних та організаційних зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Клівленді.
2. Брав участь у надзвичайних нарадах Головного Уряду УНСоюзу у вересні 1978-го року.
3. Репрезентував УНСоюз на Конвенції Братських Союзів стейту Огайо.
4. Був учасником зустрічі із сенаторами і конґресменами у Вашінґтоні у справі оборони нескорених в Україні.
5. Виконував обов'язки заступника голови 240-го Відділу УНСоюзу ім. Є. Коновальця.
6. Був вибраний до Спеціяльної Організаційної Комісії і брав участь в засіданнях і праці цієї Комісії.
7. Приєднав у 1978-му році 9 нових членів для УНСоюзу.
8. Брав участь у перевірці стану й майна УНСоюзу від 11-го до 15-го вересня 1978-го року.
9. Брав участь в одному засіданні Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу.

Про свою суспільну і громадську працю хочу тільки згадати, що я є членом керівних органів УККА, як також головою Українських Злучених Організацій — Відділу УККА в Клівленді.

Окремих завваг, чи рекомендацій не збираюся робити, бо вони були вже подані під час праці Спеціяльної Організаційної Комісії і також у спільному звіті Головної Контрольної Комісії..

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІВАНА ГЕВРИКА

В нашому громадському житті витворився такий звичай, що в Управах і Екзекутивах усі люблять, як Контрольна Комісія підкреслює лише успіхи та похвали, а не люблять, коли Комісія чи контролер об'єктивно подає оцінку з діяльности.

В моїй праці на пості головного контролера, який я занимаю вже 13-ий рік, я бачив багато позитивів, а також багато неґативів, про які я відважився говорити на Конвенції УНС в 1974 році.

Здавалося, що по останній Конвенції все буде йти в якнайкращому порядку: різні угрупування не будуть старатися за свої впливи, що буде менше роз'їздів Головного Предсідника (як писав повсякчасно „Наш Голос" з Трентону), менше знимок, а більше союзової праці, Екзекутива присвятить більше часу приєднанню нових членів, перестане діяти диктатура, Альманах виходитиме в час, спеціяльно на 1978 р. тому, що на першому засіданні Екзекутиви 12 липня 1978 р. було 2/3 набраного матеріялу до друку і була надія, що він появиться в листопаді 1978 року.

З уваги на те, що деякі делеґати на Конвенції висловлювали побажання, щоб контролери не обмежувалися все до однієї ділянки під час контролі, я посвятив багато часу, щоб запізнатися з другими ділянками. Крім рекордово-секретарського та частинно фінансового, я також присвятив увагу іншим відділам, про які згадаю пізніше.

Цьогорічна контроля відбулася при кінці березня 1979 р. в Головній Канцелярії. Я перевірив Рекордовий відділ, яким керує головний секретар В. Сохан, де належить перевірка і оформлення аплікацій. В звітовому році висилано грамоти нових членів і виготовлення місячних виказів скоріше як в минулому тому, що було в тому часі менше аплікацій на нові грамоти забезпечення. Всі статистики, картотеки, документи членства і кореспонденція з Відділами ведена і вдержана у взірцевому порядку. Головний секретар веде листування з секретарями Відділів, організаторами та членством, веде протоколи нарад Головного Уряду та Головного Екзекутивного Комітету і передає їх до публікації. Контрольна Комісія рекомендувала раніше, щоб усі протоколи були підписані головою і секретарем, але після Конвенції їх підписує сам секретар. В протоколі з минулої Конвенції бракувало деяких записок, де секретар Конвенції забув згадати моїх співтоваришів Контрольної Комісії, які брали участь в Конвенційному Бенкеті, а саме мґр І. Винник, д-р І. Скальчук, о. І. Ващук і д-р Б. Гнатюк, а були згадані всі члени Головного Уряду і гості.

Всі статистики Рекордового відділу подають точний стан і рух членства УНС з сумами забезпечення. Нові три пляни забезпечення до сьогодні ще себе не оправдали.

Фінансовий відділ провадить мґр Уляна Дячук, яка теж веде досить велику кореспонденцію з Відділами. Відділ продовжує виміну малопроцентових бондів, проповану минулою Контрольною Комісією, що дає значну суму в приходах. Дотації, ухвалені на Конвенції для організацій, повинні бути врученими на місці при нагоді святкувань або зборів, а не висилані касиркою прямо з Головної Канцелярії. Також справа висилки дивіденди членам прямо з Головної Канцелярії позбавляє секретаря прямого контакту з членами. Дивіденду рішила Екзекутива вислати таку саму, як в минулому, мимо того, що вже раніше Контрольна Комісія ставила, щоб перевести плянові реформи і дивіденди зараховувати до кляс забезпечення, чи радше до висоти вплачуваних вкладок за грамоти. Дещо вищі дивіденди повинні мати дорожчі кляси забезпечення, а також грамоти вищі десять років і більше, що допомогло б УНС поборювати конкуренцію комерційних установ та деяких наших Союзів в Канаді, які підчеркають такі різниці в дивідендах.

В протоколі на ст. 27-ій згадано, що коли відбуваються засідання Головного Екзекутивного Комітету в ненормальних днях праці, виплачувати їм дієту, але не сказано чи пів, чи цілу. (Прим. Т. Мороз живе в Ляшін, а засідання відбувається в Монтреалі, вона дістане пів дієти)?

На ст. 28-ій: Дієта за службові поїздки. Головний Предсідник поінформував, що його обов'язком є час від часу відвідати „Союзівку", щоб доглянути господарство та полагоджувати урядові справи. На його пропозицію одноголосно вирішено, щоб у випадках таких поїздок Предсідника і членів Екзекутивного Комітету, коли ці поїздки апробує чотирьох членів Екзекутивного Комітету, затруднених в Головній Канцелярії, виплачувати за такі дні дієту. (Не сказано, чи також під час кінця тижня).

Стверджено, що майже кожного місяця телефонічні розмови виносять понад тисячу долярів.

Певне число членів не сплачує морґеджів на час (в Канаді — 3, в Америці — 7), а два доми в Америці є до продажу.

Екзекутива повинна подумати про боргові зобов'язання від членів: під час контролі виглядало, що боргові зобов'язання кінчаться з днем 1 жовтня 1979 р., на 860 висланих запитів, ми одержали 423 відповіді зі згодою продовжувати далі, 250 бажають вибрати гроші, а на 182 члени чекаємо відповіді. У нас залишають позики на суму 2,710 000.00, вибирають на суму 2,176,000.00, а чекаємо відповіді на суму 1,206 000.00. Я пропоную, щоб відновити боргові зобов'язання на два роки і піднести відсотки від них до 9%, бо в банку будемо платити більше. Переглядаючи членські позики на грамоти, видно, що більшість членів зовсім не сплачує своїх заборгувань до УНС, а тільки відсотки, а поважна частина навіть не платить відсотків. Причиною цього є низький процент (4%), а УНС за заборгування платить 8%.

„Свобода" — офіційний орган УНС, одинокий щоденник, що доходить до всіх закутин українського поселення і формує опінію українського громадянства, повинен все знаходити правильну оцінку подій і напрямків, в яких живе українська діяспора. УНС доплачує до „Свободи" понад $22.00 до кожного передплатника, а $3.50 за англомовний тижневик. УНС доплатив до видавництва цього року біля 340 тисяч долярів. УНС має велику книгарню, але бракує людини, яка б її розвинула. Альманах ще не появився з друку. Щодо змісту „Свободи" говориться, що зараз немає таких редакторів, як були колись, це правда, але характер матеріялів часопису залежить не лише від редакції, але й зорганізування групи добрих дописувачів.

Друкарня потребує нових машин, щоб могла виконувати замовлення друкарських робіт і тим самим себе оплачувати.

„Веселка", дитячий журнал, підупадає. Дивно, що над звітом ред. Барагури і Завадовича на Конвенції в Піттсбурґу делеґати не дуже застановлялися і не виказали зацікавлення долею такого цікавого дитячого журналу. Високопатріотичні кличі на наших зборах чи національних святах не допоможуть, якщо наші діти перестануть говорити рідною мовою, українські книжки припадуть порохом, бо ніхто не буде їх читати і купувати.

Організаційний відділ має дальше ці самі труднощі, які були в минулому. Він не поліпшився, а погіршився.

Клич „Свій до свого" ще є дальше актуальний в приєднуванні нових членів. Їм треба показати користі, які вони матимуть з приналежности до УНС. Тільки нам потрібно зревідувати і перебудувати стару 85-річну систему, спрямовану в користь членства: зревідувати наш „терм іншуренс", дати членству більші дивіденди, залишити всі великі видатки на різні збори братських Союзів (в Канаді це не практикуємо), залишити акції у Вашінґтоні для УКК, до якого належать всі організації. Присвятити більше уваги організаційним справам і членству. Екзекутивні працівники, виїжджаючи на збори Округ, повинні там залишитися на кілька днів та допомагати в організуванні членів, як це роблять інші братські Союзи, а не тільки дістати дієту за кілька годин і зворот коштів. Потрібно брати участь в З'їздах Молоді і там говорити про УНС. Головні екзекутивні урядовці повинні присвячувати якнайбільше уваги організаційним справам у своїх роз'їздах і самі давати приклад. Спеціяльно ті члени Головного Уряду, які не зорганізували ні одного члена і самі мають одну грамоту на $500.00 або одну на $1 000.00. Нам потрібно добрих організаторів, які давали б великий приплив членства, як С. Гавриш, І. Одежинський, В. Дідюк, В. Зорич і інші та ряд секретарів, які надалі є і будуть основною базою в приєднанні членів. Побачимо, що нового дасть нам Організаційна Комісія, яка була покликана на спеціяльних нарадах минулого року і відбула чотири або п'ять засідань. Я уважаю, що всі комісії є добрі, але зі зміною деяких ділянок праці повинна виступити Екзекутива, яка є на це покликана Конвенцією.

В час контролі в новому приміщенні УНСоюзу 2 і пів поверха і місце на крамницю в долині були порожні. Старий будинок ще не проданий і немає до сьогодні списаної умови між УНС і корпорацією дому УНС, про що згадувала Контрольна Комісія в минулому.

Відпочинкова оселя „Союзівка" могла б збільшити число учасників в часі сезону, коли мала б більше приміщень. Направа старих будинків є потрібна, але старі будинки залишаються все старими. Молоді професіоналісти хочуть мати кращі і вигідніші приміщення. Потрібно поставити принаймеише 20-ти кімнатний новий будинок.

Канада має цього року менше 127 членів, бо не має ні одного платного організатора. Вибрані урядовці з Канади не мають права брати участи в більших громадських імпрезах, де могли б пропаґувати УНС, без апробати Екзекутиви, хоч називаються Канадським Представництвом. Представником перед канадським Урядом є В. Зорич, у якого зберігаються документи членів УНС Канади: копії місячних виказів, викази депозитів державних бондів і інших канадських інвестицій. Нажаль, Головна Канцелярія не висилає на час розрахунків для Канади, про що канадський Уряд все звертає увагу. Під час контролі деякі прилоги були тільки до кінця липня 1978 р.

Головний Уряд повинен застановитися над впровадженням компютерової системи в Адміністрації „Свободи" і УНС.

Для кращого росту УНС пропоную підвищити секретарям бодай 1% до їхніх винагород з огляду на вищі поштові оплати в Америці і Канаді. Виплатити всім Округам, яким ще не виплачено, по $1.00 від члена, підшукати в Канаді обласного організатора або постійних організаторів по Округах.

Хай цих кілька слів не буде виявом докору комунебудь, але нехай причиниться до росту нашої великої Союзової Родини Америки і Канади.

Візьмімся спільно до праці, щоб з нагоди 85-річчя УНС відновити братську любов й ідею основоположників і піонерів УНС.

Кінчаючи мій звіт, стверджую, що я мав повну співпрацю в часі перевірки в згаданих відділах, дякую їхнім керманичам і працівникам за ввічливу співпрацю зі мною.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА О. ПРОТОПРЕСВІТЕРА СТЕПАНА БІЛЯКА

На початку цього короткого звіту висловлюю щиросердечну подяку шановним делеґатам і делеґаткам 29-ої Конвенції за обрання мене на пост члена Головної Контрольної Комісії Українського Народного Союзу.

Моя праця для УНС проводилась в двох напрямках, а саме:

1. Крім обов'язків головного контролера, виконував я обов'язки голови 422-го Відділу УНС ім. Симона Петлюри у Філядельфії, Па. Обов'язки голови цього Відділу виконую вже понад 15 років. Після смерти св. п. Фоми Хромчака, бувшого секретаря 422-го Відділу, підшукав і призначив нового секретаря п. Василя Євтушенка, якого остаточно затвердили річні Загальні Збори Відділу, що відбулися 4-го березня 1979 року. Новий секретар виконує свої обов'язки совісно і дуже добре.
2. Зорганізував 13 нових членів до УНС на суму 14,000 долярів, а Відділ, завдяки п. С. Гавришеві, додатково здобув 18 членів, що разом зорганізовано 31 членів.
3. Репрезентував УНС на святі закінчення шкільного року Школи Українознавства при УПЦеркві Св. Покрови у Філядельфії, Па. При цій нагоді передав стипендійну нагороду УНСоюзу (по 25.00 долярів) чотирьом найздібнішим учням.
4. 25 серпня м.р. відбув довшу нараду з нашим старшим обласним організатором п. С. Гавришем, і намітив плян праці Разом з п. С. Гавришем відвідував моїх парафіян з метою здобуття нових членів до УНС.
5. 28 серпня м.р. в товаристві п. С. Гавриша їздив до Вілмінґтону, відбув там наради з всч. о. Павлом Гринишиним, настоятелем УПЦеркви свв. Петра й Павла, в справі реорганізації 247-го Відділу УНС.
6. Брав участь у зборах секретарів (два рази) Філядельфійської Округи, на яких були присутніми: п. Василь Оріховський — головний організатор УНС і п. Степан Гавриш — обласний організатор УНС.
7. Брав участь у надзвичайному засіданні Головного Уряду, що відбулося на Союзівці від 7-го до 9-го вересня 1978 року.
8. Переводив контролю Видавництва „Свободи" — Адміністрації, Редакції, Друкарні і книгарні, що відбулася від 11-го до 15-го вересня, 1978 року.

ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІНЖ. АНАТОЛІЯ ДОРОШЕНКА

Маю честь дати звіт моєї річної діяльности на пості головного радного 9-ий раз підряд.

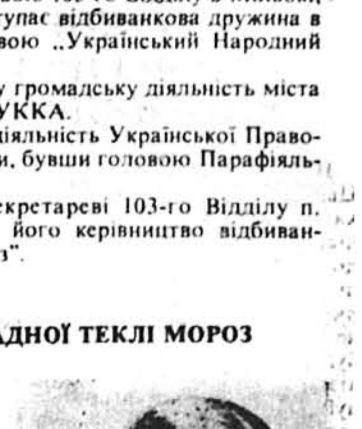
У першу чергу складаю щиру подяку делеґатам 29-ої Конвенції, які мене переобрали на головного радного.

Коротко про мою союзову та громадську активність в минулому році:

1) Брав участь у зустрічі із сенаторами та конґресменами у Вашінґтоні в справі оборони людських прав в Україні.
2) Брав участь у надзвичайному засіданні Головного Уряду у вересні минулого року, на яких був обраний на голову Головних Радних, за що складаю щиру подяку моїм колегам-головним радним.
3) На цих надзвичайних нарадах був вибраний на члена Організаційної та Стипендійної Комісій.
4) Від вересня 1978 року беру участь у засіданнях Організаційної Комісії.
5) В останньому році приєднав 10 членів до УНСоюзу.
6) Продовжую бути головою 103-го Відділу в Мілвокі, Віс., де вже другий рік виступає відбиванкова дружина в місцевих турнірах під назвою „Український Народний Союз".
7) Другий рік підряд веду громадську діяльність міста Мілвокі як голова Відділу УККА.
8) Також відповідаю за діяльність Української Православної Церкви Св. Покрови, бувши головою Парафіяльної Управи.

На закінчення дякую секретареві 103-го Відділу п. Миколі Роботевському за його керівництво відбиванковою дружиною „УНСоюз".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ТЕКЛІ МОРОЗ

Рік 1978 був для мене важливим роком, бо у тому році відбувалася Конвенція УНС, на якій мене перевибрано на пост головної радної цієї найбільшої української установи, за що складаю щиру подяку шановним делеґаткам і делеґатам тієї 29-ої з черги Конвенції Українського Народного Союзу за довірені мені обов'язки в Головному Уряді.

Розуміючи вагу організаційної праці й обов'язки головних урядовців, я старалась, де лише була нагода, працювати для добра УНС: в першу чергу я старалась про досягнення організаційних успіхів у приєднуванні нових членів у Монтреальській Окрузі, а зокрема в 465 Відділі, й заохочувала інших до активної організаційної співпраці та старалась зберегти престиж Українського Народного Союзу.

На засіданні Головного Уряду, у вересні 1978 р., мене назначено до Спеціяльної Організаційної Комісії, яку очолив головний предсідник УНС — д-р І. Флис і в якій я сповняла функцію секретарки. Ця Комісія відбула кілька засідань, під час яких порушено ряд важливих справ і

винесено ряд рекомендацій, які — на мою думку — повинні сприяти організаційним справам на майбутнє.

Як членка Канадського Представництва УНС, я брала участь у двох ділових нарадах, які скликав директор цього Представництва, сенатор Павло Юзик, і рівнож була секретаркою того Представництва.

Як голова Монтреальської Округи УНС, я старалася, щоб усі наші Відділи включились в організаційну працю й завдяки їхній союзовій амбіції наша Монтреальська Округа виконала намічений організаційний плян на 90%, за що всім секретарям тієї округи належиться щира подяка.

Щодо Відділу 465, у якім я сповняю функцію секретарки, я старалась в першу черґу, щоб цей Відділ перевиконав організаційний плян, а при тому я дбала й про суспільно-братерську працю та давала моральну допомогу всім своїм членам.

Крім того, я брала активну участь і репрезентувала УНС на різних культурних імпрезах українських громад.

На закінчення цього звіту складаю щиру подяку всім відділовим секретарям у Монтреальській союзовій Окрузі за дружню й активну співпрацю, а окрему подяку складаю нашому союзовому піонерові, п. Осипові Дячишинові, за рекляму, яку він кожноразово поміщує на сторінках монтреальського бюлетеня при місцевому відділі КУК.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ, ПОБАЖАННЯ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Секретарську квартальну винагороду виплачувати найпізніше в половині кожного четвертого місяця.
2. Висилати безплатно щоденник „Свобода" для тих членів УНС, які осягнули 70 років життя.
3. Дати членам вибір у виплачуванні дивіденди.
4. Організувати по округах секретарсько-організаційні курси.
5. Давати один тиждень безкоштовного побуту в таборі на Союзівці для тих дітей, які будуть забезпечені в УНС на більшу суму.
6. Спонзорувати дитячі табори для сиріт і тих родин, які потребують матеріяльної допомоги.
7. Організувати по союзових округах прогулянки на Союзівку чи в інші цікаві місцевості.
8. Спонзорувати в кожній союзовій окрузі радіо-рідношкільні імпрези.
9. Подбати про те, щоб Канада мала бодай двох вишколених організаторів.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО АНДРІЯ ДЖУЛИ

Pittsburgh in 1978 I hosted the 29th quadrennial convention.

As chairman of the convention, I wish to express my thanks to all of the people in my area who helped to make it a memorable and enjoyable week for all of the delegates who represented their respective branches.

I wish to express my thanks and appreciation to all the delegates who elected me to the Supreme Board of Advisors for another four years.

My time for the first part of 1978, was taken up by the convention. In November, 1978, along with Pennsylvania Organizer, Stefan Hawrysz, I represented the Ukrainian National Association at the annual convention of the Pennsylvania Fraternal Congress of America. We attended all the sessions and the banquet. I also attended the Special Session of our Supreme Assembly on September 8 and 9th. I helped to expedite the work on the plaque which was dedicated on our building in Jersey City on February 22, 1978.

Our district was instrumental in reaching a 78% quota for new members in the first six months and finished the year with a 63.5% quota. I organized 19 new members in 1978.

As chairman of the sports committee, I attended the bowling tournament held in Detroit and I am pleased to say it was a great success. Our 1979 tournament is being held in Rochester, New York on May 26 and 27.

A meeting of regional branches as requested and scheduled by our Supreme Organizer for October 21, 1978, was a failure. Saturdays are not feasable in my area.

In true fraternal spirit, I hope that in 1979 we do a greater job in organizing new members.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО АСКОЛЬДА ЛОЗИНСЬКОГО

XXIX Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу подала новообраному Головному Урядові УНС повний спектрум завдань на нову каденцію, особливо звернувши увагу на організаційну діяльність, поширення публікаційної ділянки та врочисте відзначення різних річниць історії УНС і вшанування пам'яти визначних піонерів не лише в історії УНС, але також в історії цілої української спільноти в діяспорі. І тому, йдучи за напрямними конвенції, Головний Уряд, а вперше чергу Головний Екзекутивний Комітет, заплянували цілий ряд нових акцій, щоби пожвавити працю в УНС, розбудувати модерними професійними способами організаційну ділянку та задержати престижевий статус УНС на громадсько-суспільному та політичному форумах.

Як новообраний член Головного Уряду, я мав нагоду протягом цього ж першого року активно включитися в крайову діяльність УНС на всіх відтинках. Рівночасно я залишився активним на місцевому відтинку, рівнож і в організаційних справах, виконуючи обов'язки заступника предсідника 204-го Відділу УНС в Ню Йорку та беручи участь в різних засіданнях чи зборах цього ж Відділу, як також Окружного Комітету. Як головний радний та член одного з місцевих Відділів УНС, я включився активно до комітету для відзначення 85-річчя „Свободи", 45-річчя „Українського Тижневика" та 25-річчя „Веселки", що завершилося урочистим бенкетом в Ню Йорку в грудні 1978 року.

На зовнішньому відтинку я брав участь у з'їзді Нюйоркського Братського Конгресу в березні 1979 року та у акції в обороні українських політичних в'язнів, що відбувся у Вашінгтоні в жовтні минулого року з ініціятиви УНС та при співдії УККА. Ще на початку цієї каденції пощастило заініціювати акцію висилання телеграм від усіх Відділів УНС та від поодиноких членів до Державного Департаменту та до Бюра Державної Безпеки ЗСА з нагоди відходу голови американської делегації до Београдської Конференції, Артура Ґолдберга, висловлюючи наше бажання, щоби Адміністрація президента Картера назначила нового голову, який вів би працю підготовки до конференції в Мадриді. І хоч секретарі наших Відділів були незадоволені, бо, мовляв, кожна телеграма коштувала поверх три доляри, все ж таки уважалось, що така акція конечна, бо ми матимемо вплив не лише на вибір нового голови та на потягнення очоленої ним делегації на конференцію в Мадриді, але також на політику американських делегацій, які діятимуть до часу тієї ж конференції, головно в Комісії Людських Прав при ОН.

На загальногромадському відтинку я продовжував мою діяльність у різних місцевих та крайових організаціях, головно в Екзекутиві УККА та в Секретаріяті СКВУ. З рамени УНС я включився у працю ЗУАДК та був обраним до його Ради.

Маю надію, що в майбутньому матиму нагоду включитися ще більше в союзову діяльність, особливо на загально-громадському відтинку, якщо дозволить на це, очевидно, Головний Уряд, а передусім Головний Екзекутивний Комітет. Уважаю, що особливу увагу в нашій організації треба звернути на активізацію молодих сил в нашій організаційній праці. Зокрема, через нашу Стипендійну Комісію та дотації на молодечі організації можна заохотити молодь до праці у УНС, приманюючи цю молодь фінансовими винагородами та відпустками чи вакаціями на Союзівці. Очевидно, що такого роду винагороди уже існують у Союзі, все ж таки, щоби вони могли вплинути на активізацію молодих сил, потрібно відокремити заслуги молодих організаторів від заслуг наших довголітніх союзових діячів. У Стипендійній Комісії повинні звернути більше уваги на громадську активність даної молодої особи та наданням стипендії зацікавити її союзовою працею. Рівночасно, особливу увагу треба звернути на молодечі організації і наші дотації повинні бути співмірні з тією увагою. Очевидно, що у відношенні до цих молодечих організацій Союз не лише шукає нових членів для себе, але також допомагає цим молодечим організаціям, які вирощують нові кадри провідників нашої ґромади. Батько Союз, основоположник українського громадського життя в Америці, мусить думати і про майбутнє існування цього громадського життя.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ТАРАСА ШМАҐАЛИ

My thanks to the Delegates of the 1978 Ukrainian National Association Convention in Pittsburgh for electing me to my fourth term as Supreme Advisor of the Association. I pledge to those Delegates and all members of the Association that, as in my past terms, I will serve the Association to the best of my ability and that all actions I take will be motivated only by what I feel is the best interest of the Association.

Activity on behalf of the Association June 1978 to Present has been:

1. Member Special Organization Committee.
2. Director — U.N.A. Urban Renewal Corporation.
3. Executive Board — Ohio Fraternal Congress.
4. Cleveland, Ohio — District Committee.
5. Ukrainian Human Rights Day — Washington, D.C.
6. Various representation as assigned.

Activity in the American and Ukrainian Community:

1. State Chairman — Ohio Republican Nationalities Council.
2. Campaign Strategy Committee — Republican National Committee — Washington, D.C.
3. Vice Chairman — Cuyahoga County Republican Executive Committee.
4. Executive Committee — United Ukrainian Organizations of Greater Cleveland.
5. Vice Chairman — Cleveland Self-Reliance Credit Union.

Those of you who have read my reports throughout the years know that, at least for my last two terms, they have been "constructionally critical." For years I have been emphasizing our organizational problems and suggesting possible actions to address these problems. Most of the members of the Executive and Supreme Assembly realized we had problems, but the atmosphere was always so "confrontational" we never really got around to trying to solve them. Fortunately and happily, it appears that this atmosphere of "confrontaton" has been replaced by an atmosphere of "fraternalism" or "brotherhood." This new spirit is certainly the most important occurrence since I have been a member of the Supreme Assembly.

Most responsible for our new spirit is President, John O. Flis. He has asked us to stop fighting amoung ourselves and get down to solving our problems. To do this the Special Organization Committee was formed. This committee has worked hard and the results of our efforts will be presented to the Supreme Assembly for their input and expansion.

We are not going to turn our Association around with one committee or at one yearly meeting. However, if we can retain our new spirit of "brotherhood" and continue to work hard at it, we can turn it around and grow and prosper again.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ АННИ ГАРАС

В травні 1978 року, під час 29-ої Конвенції Українського Народного Союзу, що відбулася в Піттсбурґу, переобрано мене третій раз на головну радну УНСоюзу.

Звітуючи за поконвенційний час, себто від травня до 31 грудня 1978 року, слід згадати, що крім обов'язків головної радної, я також була головою Окружного Комітету Відділів УНС Лігай Веллі і секретаркою 47-го Відділу в Бетлегемі, Па.

Коли ходить про звіт на пості головної радної, то крім участи в надзвичайних нарадах Головного Уряду УНСоюзу, що відбулися в вересні, інших припоручень від Головного Екзекутивного Комітету я не мала, помимо того, що в сусідніх Округах відбулися осінні організаційні наради. Тому моя праця, як головної радної, проходила головним чином в Окрузі, яку я чолюю, та у Відділі, в якому я є секретаркою.

Я в першу чергу все була в контакті з усіма Відділами Округи, а головно докладала всіх зусиль, щоби всі секретарі були активними в організаційній ділянці. Тому майже кожного місяця відбувала наради, як зі секретарями, так і іншими відділовими урядовцями.

Заходом Пенсильвенійських Округ УНС, а саме: Філядельфійської, Твердого Вугілля, Лігай Веллі й Вілкес Беррі в днях 10 і 11 червня на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтавні, Па., відбувся надзвичайно вдалий дводенний фестиваль для відзначення ювілеїв щоденника „Свобода" з її 85-ти річчям, 45-річчям „Українського Тижневика" і 25-ти річчя дитячого журналу „Веселка". Я мала честь очолювати святочний Комітет і проводити згаданим Фестивалем.

В дні 4 листопада відбулися організаційні наради Лігай-Велійської Округи, в часі яких спеціяльною вечіркою знову вшановано ювілеї видань УНСоюзу.

Бувши рівночасно секретаркою 47-го Відділу, я докладала всіх зусиль, щоби Відділ збагатити новими членами і в звітовому часі придбала 15 нових членів.

Крім праці для УНСоюзу, не занедбую і інших ділянок праці, а головно в жіночих організаціях. Належу до головної Управи ОЖ ОЧСУ, де виконую обов'язки організаційного референта. Також належу до 4 Відділу ОЖ ОЧСУ в Аллентавні, де сповняю обов'язки секретарки Відділу. Крім того, належу до 91 Відділу СУА в Бетлегемі, де очолюю Контрольну Комісію. Рівнож я є головою Контрольної Комісії у Головній Управі Карпатського Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ГАЛИНИ ОЛЕК

As in the past, I was privileged again to present UNA scholarship awards to the top graduates at both the St. Joseph's Ukrainian Catholic Parish School and St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Cathedral School. These were pleasant chores since they reflected fraternalism.

On July 12, 1978, a meeting was held in Munster, Indiana. In attendance along with myself were Mr. Bohdan Deychakiwsky and officers of five branches of this area. In view of the fact that these particular branches are geographically distant from the Chicago District, I find it advisable to hold such meetings occasionally.

The first Supreme Assembly meeting on September 7 and 8 at our estate in Kerhonkson was beneficial. A board meeting of this type should be held after each convention rather than waiting a year to transpire. At this meeting I was appointed Chairman of the UNA National Bowling Tournament, and as a result I have prepared a book of ground rules for the perpetuation of these tournaments. I have been keeping in touch with the Rochester, N.Y. committee on the details of the forthcoming 14th National UNA Bowling Tournaments which will be held there during the Memorial Day weekend. Members of the Supreme Assembly should encourage bowlers from their respective areas to attend tournaments, as tournaments like this show good fraternalism, creates activity in these areas, and helps us to enroll members into the UNA.

At the request of the Home Office, I attended the reception of October 5, 1978, in Washington, D.C. to promote the Implementation of the Helsinki Accords. Prior to leaving for Washington, I sent letters to our Illinois Senators Percy and Stevenson and to our Congressmen, encouraging them to attend this reception, and while in Washington, I spent the day contacting some thirty Senators and Congressmen inviting them to this reception. It was a hectic day, but a very successful day, and I was especially proud to have received letters of acknowledgement and thanks from Senators and Congressmen.

The "Blizzard of 79" in Chicago put a crimp in the UNA's as well as all other civic activities. All events were cancelled, schools closed, no mail deliveries the city was absolutely crippled. However, congratulations are in order to two secretaries, Gloria Paschen and William Semkiw, who organized members during that period they deserve a big hand.

I have always cooperated and worked with the Chicago District Committee, and assisted in the celebration of the 85th Anniversary of Svoboda in Chicago on September 16 and 17, 1978.

I did contact several of our small inactive branches pertaining to merging these branches. I continue to sponsor UNA bowling teams, and UNA radio spot announcements, and ended 1978 by enrolling 29 members.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВАСИЛЯ ДІДЮКА

Приступаючи до звіту на нашому поконвенційному річному засіданні Головного Уряду УНС і в таку світлу річницю, як 85-річчя його існування, дуже хотілось би включити до нього найкращі моменти з минулого та чудову візію на будуче.

На жаль, людське життя, а з ним і його твори, не є ідеальними і складаються з багатьох як позитивів, так і неґативів, з досягнень і неуспіхів, з радости і смутку. Мавши це на увазі, ми бодай у цю світлу річницю УНС будемо наголошувати наші успіхи: бо на протязі 85 років їх таки було багато, але напевно не переочимо і наших невдач та недотягнень. Вони бо були, є і будуть. Тому тільки об'єктивна аналіза нашої дійсности — позитивів і неґативів — допоможе встановити фактичну дійсність і шукати правильної та реальної розв'язки.

Це ж бо наш обов'язок, не тільки як членів Головного Уряду УНС, але також громадський обов'язок, бо ж УНС — це суспільно-громадська і братсько-запомогова установа наших українських спільнот в Америці і Канаді. Це установа, яка на протязі часу свого існування своєю працею була також тісно пов'язана з долею цілого українського народу у його визвольних змаганнях за волю і державну незалежність. Тому при цьому мусимо пам'ятати, що зміни у праці і діяльності нашої установи є конечно потрібними; можливо, у багатьох різних ділянках. Можливо треба змінити у нас багато в ділянці модерно-технічного устаткування, нових грамот, адміністрування, дивіденд, організаційних підходів й засобів. Однак, у ніякому разі ми не можемо, побіч нашого „бизнесу", забути, що УНС — це суспільно-громадська українська установа і базою її росту та дії є таки наші спільноти в Америці і Канаді. Відкинувши це, нашого росту не спричинимо найкращими змінами!

Не забуваймо, що як у житті кожної людини, так і кожної організації-установи бувають успіхи, піднесення, радісні досягнення, як також невдачі, розчарування, занепади, застій і тп. Не вільний від цього і УНС. Сьогодні з допомогою різних чинників: наших звітів, звітів Спеціяльної Організаційної Комісії і дискусії ми мусимо ствердити дійсний стан, без таких чи інших дорікань, чи окремих обвинувачень, бо напевно кожний із нас, що тут зібралися, хотів би, щоби справи УНС були найкращими. Ми, ствердивши дійсний стан, маємо віддати належне, кому воно належить, і підійти із серйозним і реальним підходом та приступити до дії для дальшого росту УНС в Америці і Канаді. Від стверджень та всяких „півзасобів" і „експериментів" мусимо приступити до реальної праці на базі довголітнього досвіду і дії.

Моя праця, як головного радного

Про впорядкування союзових справ в Канаді говориться вже кілька років, а зокрема від 1975 р., коли Канада залишилася без організатора, або когось іншого, хто практично міг би заниматися союзовими справами, включаючи і організаційний відтинок. Близько 70 Відділів УНС в розлогій Канаді залишено без всякої допомоги та здано на долю самих секретарів.

Шумне „відкриття" канадської канцелярії і її „посвячення", хоч і принесло великі грошеві витрати, не принесло — як і передбачалось — ніякої, ані моральної, ані матеріяльної користи. Тяжко збудований раніше організаційний і громадський престиж УНС в Канаді почав занепадати, і сьогодні є в невідрадному стані.

Так зване Канадське Представництво УНСоюзу під проводом сенатора П. Юзика, вправді, намагалося якось запобігти цій ситуації та на своїх трьох засіданнях виносило — мені здається — практичні рішення. На жаль, вже з незалежних від нього причин вони не були здійснені.

У тій ситуації мені, як головному радному, дуже часто приходилося виконувати і розв'язувати багато різних справ і проблем. До мене зверталися і досі звертаються по „старій знайомості" багато секретарів і союзових діячів. Часто моїми домашніми телефонами, чи відвідинами у бюрі моєї праці, треба було допомогати у розв'язці справ, які випливали з життя і союзової праці.

Члени т.зв. Канадського Представництва в різних частинах Канади, заняті своєю професійною працею, не мають практично жадної змоги зайнятися союзовою працею, зокрема її організаційним відтинком. Коли ж однак взяти до уваги, що основною базою УНС в Канаді є її східньо-південна і північна частини провінції Онтаріо, то хотів я, чи ні, мені припадало часто таки багато справ до полагоджування, тим більше, що до мене з ними зверталися усі ці союзові діячі-секретарі, з якими я на протязі десять років з приємністю і успіхами працював. Тепер зверталися вони до мене, як до головного радного і репрезентанта УНС у цій частині Канади.

Брав я участь у зборах Торонтонської Округи, участь у поконвенційних нарадах Головного Уряду УНС на „Союзівці" та три рази (один раз з участю головного предсідника) у засіданнях Канадського Представництва, яке за всяку ціну старалося запобігти ситуації. Про те, які були причини, що нам це не вдавалося, напевно звітуватиме голова нашого Представництва, сенатор Юзик. Вправді, немає найменшого сумніву, що одною з найважливіших причин було: хто практично мав виконувати ці хоч би найкращі рішення й постанови?

Якихось окремих доручень Головного Екзекутивного Комітету я не одержував; навпаки, я не мав змоги на протязі цілого року хоч би раз заступити УНС та бодай час-від-часу підкреслити, що він ще існує, як це бувало раніше.

Коли взяти до уваги, що саме Торонто, як найбільше скупчення активного українського життя, де часто відбуваються імпрези крайового чи навіть між-крайового значення, з десятками різних організацій, установ, товариств, без присутности там УНС, то ж і не дуже дивно, що престиж УНС і найважливіше „право громадянства" не будуть великі. Бо коли хочемо, щоби громада була в УНС, то УНС мусить бути з громадою! Для цього тому 85 років УНС був створений і не допоможуть найкращі „асекураційні експерти", коли до цього основним не буде громадський підхід і зв'язок з українською громадою. Нашим полем дії і росту та досягнень є, згідно із нашим статутом і заложеннями будівничих УНС, таки українська громада, якій мусимо дати як матеріяльну, так і моральну допомогу.

Тому відсування УНС від української громади та участи з громадою у великих імпрезах ради якогось „ощаджування" не є нічим оправдане, хіба за вимком якогось і до когось упередження. Над цим варто добре нам усім тут застановитися.

Беручи до уваги рішення Конвенцій і Головного Уряду про підшукання організатора в Канаді, я це робив і сподіваюся, що можливо у скорому часі ми такого організатора будемо мати.

Про свою суспільно-громадську працю, дуже часто пов'язану з позицією головного радного, я не потребую звітувати, бо здається мені, що вона відома; якщо ні, то тільки скажу, що вона є многогранною й активною. Вірю, що у найближчому часі вдасться мені також присвятити більше уваги і організаційним справам УНС.

Закінчення і висновки

Так то дуже загальниково я представив стан УНС в Канаді, хоч треба ствердити, що не багато він кращий у цілому. При цьому хочу ствердити, що мої критичні вислови не є „критикою для критики" — це реальне ствердження дійсности, яка не може довше бути нехтована і відкладана. Всі ми, цілий Головний Уряд УНС, є відповідальними за ці справи; для цього була покликана на нашому першому поконвенційному засіданні Спеціяльна Організаційна Комісія, яка напевно, провівши певну працю, прийшла сьогодні з певними і конкретними пропозиціями розв'язки. Хочу вірити, що у цих пропозиціях знайдеться також, вже остаточно, правильна розв'язка союзових проблем в Канаді, у якій є велика можливість його росту у добре зорганізованій українській громаді.

Прикро мені, що звітуючи, я не міг подати з нагоди 85-річного ювілею УНС про якісь великі досягнення. Однак я переконаний, що спільними силами і змаганнями для покращення нашої праці ми будемо і дальше розбудовувати успішно нашу „Українську заморську твердиню" на добро наших поколінь в Америці і Канаді та славу українського народу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО МИРОСЛАВА КАЛЬБИ

Звіт із моєї праці від останньої конвенції до тепер як головного радного УНСоюзу буде найкоротшим за час мого 9 річного урядування.

Не мавши у звітовому часі жадного доручення від Екзекутиви, не мав навіть можливости відвідати будь-який із наших союзових відділів на заході, як рівнож не мав навіть можливости відбути наради Округи, в якій я є головою.

У звітовому році брав я лише участь у дводенних нарадах Головного Уряду УНСоюзу минулої осени та був учасником у Вашінгтоні у зустрічі із сенаторами та конгресменами, спонзорованій УНС, враз з УККА, в обороні нескорених в Україні.

(Продовження буде)